ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის 2015 წლის სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის

ა ნ გ ა რ ი შ ფ ე ბ ა

საკონტაქტო ინფორმაცია:

ორგანიზაცია: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტი

მისამართი: ქიქოძის ქ. № 14

ტელეფონი: 2996853; მობ. 551100705

ელ-ფოსტა: **economics_institute@yahoo.com, ramazabesadze@yahoo.com**

მეცნიერების დარგი: სოციალური მეცნიერებები

სამეცნიერო მიმართულება: ეკონომიკა

სამეცნიერო ერთეულის ხელმძღვანელი: ემდ, პროფ. **რამაზ აბესაძე**

სამეცნიერო ერთეულის პერსონალური შემადგენლობა:

1. **აბესაძე რამაზ** – მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, ემდ, პროფესორი
2. **არევაძე ნანული** – განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი
3. **ასათიანი როზეტა** – მეცნიერი კონსულტანტი, ემდ, პროფესორი
4. **ბერულავა გიორგი** – განყოფილების გამგე, ემდ, პროფესორი, მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი
5. **ბიბილაშვილი ნანა** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
6. **ბრეგვაძე გიორგი** – მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
7. **ბურდული ვახტანგ** – განყოფილების გამგე, ემდ, მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი
8. **გოგოხია თემურ** – მეცნიერი თანამშრომელი
9. **დავლაშერიძე ნატალია** – მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
10. **დათუნაშვილი ლინა** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
11. **დვალიშვილი ლია** – მეცნიერი თანამშრომელი
12. **თაფლაძე თამარ** – მეცნიერი თანამშრომელი
13. **თეთრაული ციცინო** – მეცნიერი თანამშრომელი
14. **კაკულია ეთერ** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
15. **კვარაცხელია მურმან** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, ემდ, პროფესორი
16. **კურატაშვილი ალფრედ** – განყოფილების გამგე, ემდ, პროფესორი, მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი
17. **ლაზარაშვილი თეა** – განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი
18. **მელაშვილი მედეა** – მეცნიერი თანამშრომელი
19. **ნათელაური იზა** – განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი
20. **ნოზაძე ზურაბ** – მეცნიერი თანამშრომელი
21. **პაპავა ვლადიმერ** – მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი, აკადემიკოსი
22. **რევიშვილი ზურაბ** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
23. **სარჩიმელია როლანდ** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, ემდ, პროფესორი
24. **ქავთარაძე თენგიზ** – ლაბორატორიის გამგე, აკად. დოქტორი
25. **ქისტაური ნუნუ** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
26. **ქველაძე ქეთევან** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
27. **ქურდაძე თინათინ** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი

28. **ჩხეიძე თინა** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, პროფესორი
29. **ცუცქირიძე მარინე** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი
30. **ხუსკივაძე მამუკა** – განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი
31. **ჯავახიშვილი რევაზი** – უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი, აკად. დოქტორი

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებით 2015 წლისათვის დაგეგმილი და შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

№	შესრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით	პროექტის ხელმძღვანელი	პროექტის შემსრულებლები
1	თემის დასახელება იხილეთ ქვემოთ **მეცნიერების დარგი:** სოციალური მეც-ნიერებები **სამეცნიერო მიმართულება:** ეკონომიკა	ემდ, პროფ. **რამაზ აბესაძე**	ყველა სამეცნიერო განყოფილება და მეცნიერი თანამშრომელი

გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგები

2015 წელს შესრულდა ინსტიტუტის შვიდწლიანი (2015-2021წწ.) სამეცნიერო პროგრამის (**„ევროინტეგრაცია და ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების პრობლემები საქართველოში“**) პირველი გარდამავალი თემა:

ევროინტეგრაციის მოთხოვნები ეკონომიკის სფეროში და საქართველოს ეკონომიკაში არსებული მდგომარეობა

თემის შესასრულებლად, სამოქმედო გეგმის შესაბამისად, გამოყენებულ იქნა ინსტიტუტში წინა წლებში შესრულებული სამუშაოები (ძირითადად, საქართველოს ეკონომიკაში არსებული მდგომარეობის შესახებ) და მოხდა მათი განახლება და გაძლიერება ევროკავშირის მოთხოვ-ნებისა და ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების თეორიულ პრობლემათა გათვალისწინებით.

კვლევის ძირითადი შედეგები: გამოკვლეულია პოსტკომუნისტური საქართველოს ეკონომიკის განვითარების კანონზომიერებები და თავისებურებები ევროკავშირის მოთხოვნათა და ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების თეორიულ პრობლემათა გათვალისწინებით. შეფასებულია მთლიანად საქართველოს ეკონომიკაში და მის ცალკეულ სფეროებში არსებული მდგომარეობა, გამოვლენილია დადებითი და უარყოფითი მხარეები და შემოთავაზებულია შესაბამისი წინადადებები და რეკომენდაციები საქართველოს ეკონომიკური (საერთო, დარგობრივი და რეგიონული) პოლიტიკის სრულყოფის მიმართულებით.
გადმოცემულია ევროინტეგრაციის მოთხოვნები ეკონომიკის სფეროში და ამ მიმართულებით არსებული გამოწვევები საქართველოს ეკონომიკაში. შემოთავაზებულია ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების ზოგადი მიმართულებები საქართველოში.

პრობლემა 1. საქართველოს ეკონომიკის პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაცია

(ეკონომიკური თეორიის განყოფილება, მაკროეკონომიკის განყოფილება)

თემები და შემსრულებლები:

1.1. ეკონომიკის პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის არსი და მისი თავისებურებები საქართ-

ველოში (აკადემიკოსი ვლადიმერ პაპავა)

1.2. პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის ეტაპები და კანონზომიერებები საქართველოში (პროფ. რამაზ აბესაძე)

1.3. ინსტიტუციური გარდაქმნები და მისი შედეგები საქართველოში (პროფ. როზეტა ასათიანი)

1.4. „ახალი ადამიანის" ჩამოყალიბება თანამედროვე მსოფლიოში (პროფ. მურმან კვარაცხელია)

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. დასაბუთებულია, რომ დღემდე არ არსებობს პოსტკომუნისტური ეკონომიკური ტრანსფორმაციის სპეციალური თეორია.
2. დასაბუთებულია, რომ პოსტკომუნისტურ საქართველოშიც საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლა დაიწყო რაიმე წინასწარ გააზრებული ეკონომიკური პროგრამის გარეშე, რის გამოც არაერთი შეცდომა იქნა დაშვებული პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის დროს.
3. განსაზღვრულია საქართველოში შოკური თერაპიის წარუმატებლობის მიზეზები.
4. გამოყოფილია საქართველოში პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის ეტაპები და გამოკვლეულია საბაზრო ეკონომიკაზე გადასვლის კანონზომიერებები.
5. გამოვლენილია საქართველოში რეფორმების დროს დაშვებული შეცდომები და ამით გამოწვეული ნაკლოვანებები, შემოთავაზებულია მათი აღმოფხვრის ძირითადი მიმართულებები და გზები.
6. გამოკვლეულია საქართველოს ეკონომიკაში ინსტიტუციური გარდაქმნების თავისებურებები და კანონზომიერებები, რომელიც, თავის მხრივ, ახალი ეკონომიკური სისტემის კონსტიტუციურ უზრუნველყოფასა და შესაბამის კანონთა სისტემის შექმნას გულისხმობდა. იგი მოითხოვდა ადმინისტრაციული სტრუქტურებისა და ფუნქციების ტრანსფორმაციას, სახელმწიფო მმართველობის რადიკალურ შეცვლას და საბაზრო პრინციპებთან მისადაგებას, სახელმწიფოს მართვის ახალი სტრუქტურების (სასამართლო სისტემა, ანტიმონოპოლიური სამსახური, ბუნებრივი მონოპოლიების მარეგულირებელი კომისიები, სახელმწიფო ქონების მართვის ორგანო, გარემოს დაცვის სტრუქტურა და ა.შ.) ჩამოყალიბებას, საკუთრების განსახელმწიფოებრიობას (რასაც თან ახლავს კერძო საკუთრების ინსტიტუტის დამკვიდრება), მეწარმეობის განვითარებას, მცირე, საშუალო და მსხვილი ბიზნესის ხელშეწყობას, ხელსაყრელი საინვესტიციო გარემოს შექმნას, ფერმერული მეურნეობის ჩამოყალიბებასა და ა.შ.
7. გამოთქმული და დასაბუთებულია მოსაზრება იმის შესახებ, რომ სოციალურად ორიენტირებული საბაზრო ეკონომიკის ფორმირებისათვის არ არის მიზანშეწონილი სახელმწიფო საკუთრების სრული ტრანსფორმაცია. ნაწილობრივი პრივატიზაციის, შერეული მეწარმეობის დასავლეთში აპრობირებული ფორმა საქართველოს ეკონომიკის განვითარების ორგანული ნაწილი უნდა გახდეს.
8. საქართველოში მეწარმეობის განვითარების ხელისშემშლელი ფაქტორებიდან გამოყოფილია: მენეჯმენტის დაბალი დონე, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი ბუღალტრული აღრიცხვის სისტემის არარსებობა, ინვესტიციების სამართლებრივი დაცვის დაბალი ხარისხი, ინფრასტრუქტურის განუვითარებლობა, საგადასახადო კულტურისა და მოქალაქეობრივი პასუხისმგებლობის დაბალი დონე და ა.შ.
9. გამოკვლეულია „ინსტიტუციური მიბმის" კონცეფცია და საქართველოს ეკონომიკის ამ კონცეფციასთან შესაბამისობის მდგომარეობა.
10. დასაბუთებულია, რომ თანამედროვე მსოფლიოში წარმოიშვა ადამიანის სრულიად განსხვავებული ტიპი – იძულებით გადაადგილებული პირი, რომელშიც გაერთიანებულია სრულიად განსხვავებული "homo sapiens"-ი, ანუ "homo profukus"-ი და, რომ ასეთი ახალი ტიპის ადამიანი არა მხოლოდ საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკური რყევების შედეგია, არამედ მთელ მსოფლიოში მიმდინარე პოლიტიკური რყევების პირდაპირ შედეგს წარმოადგენს.

პრობლემა 2. მაკროეკონომიკური და სოციალური განვითარების პრობლემები

(მაკროეკონომიკის განყოფილება)

თემები და შემსრულებლები:

2.1. მაკროეკონომიკურ მაჩვენებელთა ცვლილების დინამიკა საქართველოში **(რამაზ აბესაძე, ნანა ბიბილაშვილი, ციცინო თეთრაული)**

2.2. ცხოვრების დონე, სიღარიბე და უმუშევრობა საქართველოში **(რამაზ აბესაძე)**

2.3. გლობალიზაციის უმუშევრობაზე გავლენის ზოგიერთი ასპექტი **(რამაზ აბესაძე, ნანა ბიბილაშვილი)**

2.4. შრომითი მიგრაცია საქართველოში **(მურმან კვარაცხელია)**

2.5. ინფლაციის გამომწვევი მიზეზები და ანტიინფლაციური რეგულირება საქართველოში **(ციცინო თეთრაული)**

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. გამოკვლეულია საქართველოს ეკონომიკაში მაკროეკონომიკურ მაჩვენებელთა დინამიკა, რამაც აჩვენა, რომ დამოუკიდებელი საქართველოს პირობებში ეს მაჩვენებლები უმჯობესდება, მაგრამ არა იმ ტემპებით, რისი მიღწევაც შესაძლებელი იყო, ადგილი რომ არ ჰქონოდა შეცდომებს რეფორმების განხორციელების დროს. განსაკუთრებით ცუდი თანაფარდობა არსებობს ექსპორტისა და იმპორტის მოცულობათა შორის. წლების განმავლობაში უარყოფითი სავაჭრო სალდო ნეგატიურ გავლენას ახდენს ეკონომიკაზე, განსაკუთრებით სავალუტო კურსზე. საერთოდ, ნეგატიურმა სასტარტო პირობებმა და რეფორმების დროს დაშვებულმა შეცდომებმა დაღი დაასვა გარქმნების მთელ პერიოდს და, მიუხედავად გარკვეული წარმატებებისა, რეფორმებამდელი დონეც კი ვერ იქნა მიღწეული.
2. დასაბუთებულია, რომ გლობალიზაცია გავლენას ახდენს ეკონომიკის ყველა სექტორზე, მათ შორის უმუშევრობაზე, რაც დამოკიდებულია მსოფლიო და ეროვნულ ეკონომიკებში არსებულ მდგომარეობაზე, ქვეყნის ინტეგრაციულ პროცესებში ჩართულობაზე.
3. დასაბუთებულია, რომ ამჟამად მიმდინარეობს გლობალური შრომის ბაზრის ფორმირების პროცესი და, საბოლოოდ, მასში ჩართული აღმოჩნდება ყველა ქვეყანა. ვალიფიციური შრომა იღებს გლობალურ ხასიათს. შრომა ხდება ინოვაციური, რაც გავლენას ახდენს ეროვნული შრომის ბაზარზე – სულ უფრო იზრდება მოთხოვნა მაღალკვალიფიციურ სპეციალისტებზე ფინანსების, მედიცინის, დაზღვევის, ტურიზმის, საინფორმაციო და სხვა პროგრესული ტექნოლოგიების სფეროებში.
4. გამოთქმულია მოსაზრება, რომ გლობალური შრომის ბაზარი განიცდის წინააღმდეგობებს, უპირველეს ყოვლისა, გლობალურ და ეროვნულ ინტერესთა სხვადასხვაობის, ეროვნული ბაზრების განვითარების სხვადასხვა დონის არსებობის, ძველსა და ახალს, მაღალ და დაბალკვალიფიციურ მუშაკთა შორის დაპირისპირებულობის, მისი სრულყოფილი რეგულირებისათვის საჭირო ორგანოების არარსებობის გამო და სხვ. ამიტომ მუდმივ ცვლილებასა და სრულყოფაში მყოფი ეროვნული და გლობალური შრომის ბაზრების ნორმალური განვითარებისათვის აუცილებელია ამ პროცესის საერთაშორისო რეგულირება, რათა მოხდეს ეროვნულ და გლობალურ ინტერესთა სრული თანხვედრა, არსებული წინააღმდეგობები ნეგატიური მოვლენებით რომ არ დასრულდეს.
5. გამოვლენილია ინფლაციის გამომწვევი მიზეზები და მისი განვითარების თავისებურებები საქრთველოში. შემოთავაზებულია მისი დარეგულირების გზები და ღონისძიებები.
6. გამოთქმულია მოსაზრება, რომ კუპონის გაუფასურების შემდეგ ინფლაციას საქართველოში რაიმე სერიოზული შედეგები არ მოჰყოლია.
7. გამოკვლეულია საერთაშორისო მიგრაციული კრიზისი მსოფლიოში მიმდინარე პროცესების ფონზე.
8. საქართველოში არსებული პროცესების გაანალიზების საფუძველზე შემოთავაზებულია უახლოეს პერსპექტივაში მიგრაციის სფეროში მოსალოდნელი ტენდენციები.

პრობლემა 3. ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების თეორიული და სტრუქტურული

პრობლემები (სექტორული და რეგიონული ეკონომიკის განყოფილება)

თემები და შემსრულებლები:

3.1 გლობალიზაციისა და რეგიონალიზაციის პირობებში ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების თანამედროვე მოდელის ფორმირების თეორიული ასპექტები **(ემდ, ვახტანგ ბურდული)**
3.2. ეკონომიკური განვითარების სტრუქტურული პრობლემები **(ემდ, ვახტანგ ბურდული)**

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. გაშუქებული და დასაბუთებულია ცნებების – "ნეოინდუსტრიული განვითარება" და "ნეოინდუსტრიული ეკონომიკა" თანამედროვე არსი, დასახული და დასაბუთებულია ნეოინდუსტრიული განვითარების პირობებში კონკრეტული დარგების ტექნოლოგიური განვითარების გზები.
2. კრიტიკულად გამოკვლეულია ცნების "ინოვაციური ეკონომიკა" რამდენიმე თანამედროვე დეფინიცია და ამის საფუძველზე ფორმულირებულია ავტორისეული გაფართოებული დეფინიცია (სხვა განხილული დეფინიციების დადებითი მხარეების გათვალისწინებით).
3. გახსნილია საფინანსო ინსტიტუტებისა და ქსელური ურთიერთკავშირების თანამედროვე შინაარსი და განხორციელებულია მათი სისტემატიზაცია. ნაჩვენებია, რომ ეს ცნებები წარმოადგენს ქვეყნის ნეოინდუსტრიული ინოვაციური განვითარების მთავარ უპირობო ატრიბუტებს.
4. შემოთავაზებულია საქართველოს ეკონომიკის თვითკმარობის დონის ამაღლების, საქართველოს ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების და სტრუქტურულ-დარგობრივი პოლიტიკისა და მისი ინსტრუმენტების სრულყოფის მიმართულებები იმ შესაძლებლობების გათვალისწინებით, რომლებსაც იძლევა საქართველოს ევროკავშირთან ასოციაციის შესახებ შეთანხმების დებულებები.
5. დასაბუთებულია, რომ სტრუქტურული ეფექტის ძირითადი შემფასებელი მაჩვენებლებია ეკონომიკის მთლიანად და სექტორების (დარგების ჯგუფების ჭრილში) თვითკმარობის დონეები.
6. გამოკვლეულია ეკონომიკის თვითკმარობის დონე გამსხვილებული დარგობრივი ჯგუფების ჭრილში და ამის საფუძველზე შემოთავაზებულია საქართველოს ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების მიმართულებები.
7. განსაზღვრულია საქართველოს სტრუქტურულ-დარგობრივი პოლიტიკისა და მისი ინსტრუმენტების სრულყოფის მიმართულებები იმ შესაძლებლობების გათვალისწინებით, რომლებსაც იძლევა საქართველოს ევროკავშირთან ასოციაციის შესახებ შეთანხმების დებულებები.

პრობლემა 4. სექტორული ეკონომიკის განვითარების პრობლემები
(სექტორული და რეგიონული ეკონომიკის განყოფილება)

თემები და შემსრულებლები:

4.1. მრეწველობის განვითარების პრობლემები საქართველოში **(ნანული არევაძე)**
4.2. საქართველოს ენერგეტიკა **(რამაზ აბესაძე)**

4.3. საქართველოს მანქანათმშენებლობა და ლითონდამუშავება **(ნანული არევაძე)**

4.4. საქართველოს ქიმიური და ნავთობქიმიური მრეწველობა **(ნანული არევაძე)**

4.5. საქართველოს შავი და ფერადი მეტალურგია **(ნანული არევაძე)**

4.6. საქართველოს ხე-ტყის, ხისდამმუშავებელი და ცელულოზა-ქაღალდის მრეწველობა **(ნანული არევაძე)**

4.7. საქართველოს საშენი მასალების მრეწველობა **(ნანული არევაძე)**

4.8. საქართველოს მსუბუქი მრეწველობა **(ნანული არევაძე)**

4.9. საქართველოს კვების მრეწველობა **(ნანული. არევაძე)**

4.10. სამშენებლო სექტორის განვითარება საქართველოში **(გია ბრეგვაძე)**

4.11. მომსახურების სფეროს განვითარება საქართველოში **(ქეთევან ქველაძე, ნუნუ ქისტაური, მედიკო მელაშვილი)**

4.12. მეცნიერების ეკონომიკის პრობლემები საქართველოში **(როლანდ სარჩიმელია).**

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. დასაბუთებულია ქვეყნის მდგრადი განვითარების, თავდაცვისუნარიანობის განმტკიცების, დამოუკიდებლობის შენარჩუნების, მოსახლეობის მასობრივი დასაქმების, ეკონომიკური ზრდის, მოსახლეობის ცხოვრების დონის და წარმოების ეფექტიანობის ამაღლების, სხვა დარგის განვითარების, სიმდიდრის დაგროვების, განვითარებული ქვეყნის რიგებში ჩადგომის, ინოვაციურ ეკონომიკაზე გადასვლის უზრუნველყოფის შეუძლებლობა მრეწველობის უახლეს ტექნიკურ და ტექნოლოგიურ დონეზე განვითარების გარეშე.
2. გამოვლენილია მრეწველობის განვითარებაში არსებული ძირითადი პრობლემები, განსაზღვრულია მისი განვითარების შესაძლებლობები და სავარაუდო ტენდენციები.
3. ამოვლენილია საქართველოს მრეწველობის განვითარებისათვის დამახასიათებელი ძირითადი ტენდენციები კრიზისამდელ, კრიზისის და კრიზისის შემდგომი პერიოდისათვის, განსაზღვრულია მრეწველობის როლი და ადგილი საქართველოს ეკონომიკაში და მისი განვითარების შესაძლო ტენდენციები მომავალში.
4. დადგენილია საქართველოს ელექტროენერგეტიკისა და სათბობი მრეწველობის განვითარების ტენდენციები, გამოვლენილია არსებული ნაკლოვანებები და მათი აღმოფხვრის გზები. განსაზღვრულია არატრადიციული ენერგორესურსების გამოყენების შესაძლებლობები.
5. გამოვლენილია საქართველოს ისეთი დარგების განვითარების კანონზომიერებები, როგორიცაა მანქანათმშენებლობა და ლითონდამუშავება, ქიმიური და ნავთობქიმიური მრეწველობა, შავი და ფერადი მეტალურგია, საქართველოს ხე-ტყის, ხისდამმუშავებელი და ცელულოზა-ქაღალდის მრეწველობა, საშენი მასალების მრეწველობა, მსუბუქი მრეწველობა და კვების მრეწველობა, გამოვლენილია უარყოფითი მხარეები და მოცემულია მათი აღმოფხვრის გზები.
6. გამოვლენილია ბოლო წლებში საქართველოში მშენებლობის სექტორის განვითარების სპეციფიკა და თავისებურებანი. შესწავლილი და გაანალიზებულია ის პრობლემები, რომელიც ამ სფეროშია და დასახულია მათი გადაჭრის გზები.
7. გამოვლენილია საქართველოს მომსახურების სფეროს ისეთი დარგების განვითარების კანონზომიერებები, როგორიცაა ტურისტული მომსახურება, ტრანსპორტი და კავშირგაბმულობა, ინფრასტრუქტურული მომსახურება, განათლება, საინფორმაციო მომსახურება, დისტრიბუცია, საქმიანი მომსახურება, სასტუმროები და რესტორნები, გამოვლენილია უარყოფითი მხარეები და მოცემულია მათი აღმოფხვრის გზები.

8. გამოკვლეულია საქართველოში მეცნიერების სფეროში არსებული მდგომარეობა და დასახულია გზები მეცნიერების განვითარების მიმართულებით, მათ შორის, ეკონომიკური ბერკეტების გამოყენებით

პრობლემა 5. ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების რეგიონული პრობლემები

(სექტორული და რეგიონული ეკონომიკის განყოფილება)

თემები და შემსრულებლები:

5.1. ეკონომიკური განვითარების რეგიონული პრობლემები **(ემდ, ვახტანგ ბურდული)**

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. განხორციელებულია რიგი მაჩვენებლის მიხედვით რეგიონების მოსახლეობის კეთილდღეობისა და ეკონომიკური სიტუაციის (საქმიანობის სახეების ჭრილში) შედარებითი ეკონომიკური ანალიზი, რის შედაგად დადგენილია საქართველოს რეგიონების ჩამორჩენილობა შესაბამისი მაჩვენებლების მიხედვით რუსეთისა და უკრაინის მაჩვენებლებისაგან და, ასევე, ამ მაჩვენებლების სიდიდეების მიხედვით უთანაბრობა საქართველოს რეგიონებს შორის.
2. განვითარებული ქვეყნების გამოცდილებისა და ტრანსფორმაციული პერიოდის თავისებურებების გათვალისწინებით მოცემული და დასაბუთებულია რეგიონების ეკონომიკური და სოციალური განვითარების სტრატეგიის შემუშავებისა და ასეთი განვითარების კოორდინაციის და სტიმულირების სისტემების სრულყოფის გზები.
3. დასახულია საქართველოს რეგიონებში ეკონომიკური სიტუაციის გაუმჯობესების ძირითადი მიმართულებები.
4. ზოგიერთი განვითარებული და განვითარებადი ქვეყნის გამოცდილების გათვალისწინებით შემოთავაზებულია საქართველოში საჯარო მართვის დეცენტრალიზაციის გზები. ზოგიერთი განვითარებული და განვითარებადი ქვეყნის გამოცდილების გათვალისწინებით შემოთავაზებულია საქართველოში საჯარო მართვის დეცენტრალიზაციის გზები.

პრობლემა 6. ბიზნესის განვითარების პრობლემები საქართველოში

(ბიზნესის კვლევის განყოფილება)

თემები და შემსრულებლები:

6.1. ადამიანისეული კაპიტალის კონკურენტუნარიანობის ამაღლება და ბიზნესის განვითარება საქართველოში **(გიორგი ბერულავა, თეიმურაზ გოგოხია)**

6.2. მცირე ბიზნესის განვითარების კანონზომიერებები საქართველოში **(ეთერ კაკულია)**

6.3. მცირე ბიზნესი – უმუშევრობის შემცირების ფაქტორი **(ეთერ კაკულია)**

6.4. სოციალური დაზღვევის ბიზნესის განვითარება საქართველოში **(ეთერ კაკულია)**

6.5. სახელმწიფო საწარმოების მართვის თავისებურებანი საქართველოში და მათი ეფექტიანობის ამაღლების გზები **(თეა ლაზარაშვილი)**

6.6. ბიზნესის ორგანიზაციული სისტემის განვითარება და მისი დარგობრივი ასპექტები **(მარინე ცუცქირიძე)**

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. დადგენილია საქართველოში ბიზნესის განვითარების კანონზომიერებები, წარმოებისა და მომსახურების სისტემის განვითარებაზე დასაქმების, ინოვაციური და სხვა ფაქტორების გავლენა.
2. გამოკვეთილია საქართველოში მცირე ბიზნესის ფორმირბისა და განვითარების კანონზომიერებები გამოვლენილია უარყოფითი და დადებითი მხარეები და შემოთავაზებულია შესაბამისი წინადადებები.
3. განვითარებული ქვეყნების მასალების ანალიზის საფუძველზე ნაჩვენებია მცირე ბიზნესის როლი დასაქმებას ზრდასა და უმუშევრობის შემცირებაში, ნაჩვენებია ქვეყანაში ამ მიმართულებით არსებული პოტენციალი.
4. საქართველოში სოციალური დაზღვევის ბიზნესის განვითარების არსებული მდგომარეობის ანალიზის საფუძველზე წარმოდგენილია, იფორმაციული და ფინანსური ნაკადების მოძრაობის მექანიზმი.
5. განსაზღვრულია საქართველოში კონკურენტუნარიანობის ამაღლებაში ადამიანისეული კაპიტალის როლი.
6. გამოვლენილია ბიზნესის განვითარების შემაფერხებელი ფაქტორები.
7. შემუშავებულია რეკომენდაციები საქართველოში კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისა და ბიზნესის განვითარების შესახებ.
8. დადგენილია, რომ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საწარმოების მდგომარეობა საკმაოდ მძიმეა: საწარმოთა შტატები არის გაბერილი, არ ფუნქციონირებს მაკონტროლ-ებელი სისტემა, სახელმწიფო სახსრები არამიზნობრივად და არაეფექტიანად იხარჯება, არ მოქმედებს კონტროლის მექანიზმი, არ არის შემუშავებული სახელმწიფო საწარმოთა დაარსებისათვის საჭირო კრიტერიუმები, არ არის გამიჯნული ფუნქციები სამინისტროებსა და საწარმოს მმართველ ორგანოებს შორის და სხვ.
9. შემოთავაზებულია სახელმწიფო საწარმოთა მართვის დუალისტური მოდელი.

პრობლემა 7. საფინანსო სისტემის პრობლემები საქართველოში

თემები და შემსრულებლები:

7.1. საფინანსო სისტემის თავისებურებანი საქართველოში **(თეა ლაზარაშვილი, მედეა მელა-შვილი)**
7.2. საგადასახადო სისტემის სრულყოფის საკითხისათვის **(თინათინ ქურდაძე)**
7.3. საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის განვითარება საქართველოში **(მედეა მელაშვილი, ნუ-ნუ ქისტაური)**
7.4. მსოფლიო ფინანსური კრიზისის ფუნდამენტური ფაქტორები **(გიორგი სიგუა)**

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. გამოვლენილია საქართველოში საფინანსო სისტემის შემადგენელი ინფრასტრუქტურის – საბანკო სისტემის, ფასიანი ქაღალდების ბაზრის, საპენსიო და სადაზღვევო სისტემის ჩამოყალიბებისა და განვითარების კანონზომიერებები. გამოვლენილია დადებითი და უარყოფითი მხარეები და დასახულია უარყოფით მხარეთა აღმოფხვრის გზები.
2. დადგენილია საქართველოში საგადასახადო სისტემის განვითარების კანონზომიერებები. დასახულია მისი გაუმჯობესების გზები.
3. საბიუჯეტო პოლიტიკა განხილულია, როგორც სახელმწიფო ეკონომიკური პოლიტიკის ძი-

რითადი რგოლი, რომლის სწორად წარმართვაზე დიდადაა დამოკიდებული ქვეყნის ეკონომიკური განვითარება და ამით მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება, განხილულია ბიუჯეტის ძირითადი ამოცანები, ფუნქციები, პრინციპები და სრულყოფის გზები.

4. გამოკვლეულია მსოფლიო ფინანსური კრიზისის გამომწვევი მიზეზები და ფაქტორები

პრობლემა 8. საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები და გლობალიზაცია

(საერთაშორისო-ეკონომიკურ ურთიერთობათა განყოფილება)

თემები:

8.1 საქართველოს საგარეო ვაჭრობა საგადასახდელო ბალანსების სისტემაში **(იზა ნათელაური, თამარ თაფლაძე)**

8.2. საქართველოს საგარეო ვაჭრობის შესაძლებლობები **(როლანდ სარჩიმელია)**

8.3. გლობალიზაცია და მისი გავლენა ეროვნულ ეკონომიკებზე **(რამაზ აბესაძე)**

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. საქართველოს საგადასახდელო ბალანსების ინფორმაციაზე დაყრდნობით, გამოვლენილი და შეფასებულია ქვეყნის საგარეო ვაჭრობის ცვლილების ტენდენციები საქონლის სახეობებისა და პარტნიორი ქვეყნების ჭრილში, შემოთავაზებულია საგარეო ვაჭრობის გაძლიერების გზები.
2. გამოკვლეული და შემოთავაზებულია წინადადებები საქართველოს ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის ფორმირებასთან დაკავშირებით, რომელთა გაუთვალისწინებლობა საგარეო ვაჭრობაში ეკონომიკაში ბარიერებს ქმნის და ზარალს იწვევს.
3. განსაზღვრულია პოსტსაბჭოთა საქართველოს ევროკავშირში შეღწევის შესაძლებლობები და საგარეო ვაჭრობის ეკონომიკური ეფექტიანობა გლობალიზაციის პირობებში.
4. დასმულია წრფივი დაპროგრამების ახალი ამოცანა და წარმოდგენილია შესაბამისი მოდელი, რომელიც საგარეო ვაჭრობის შესაძლებლობის გაფართოებას ეხება.
5. დადგენილია გლობალიზაციის ეროვნულ ეკონომიკებზე გავლენის სფეროები, გლობალიზაციის პირობებში სახელმწიფოს ზოგიერთი ფუნქცია იზღუდება, მაგრამ იგი იძენს უფრო დიდ, საერთაშორისო ფუნქციას, რომელიც მიმართული უნდა იყოს გლობალიზაციის ნეგატიური ზემოქმედების განეიტრალებისაკენ, დახმარებების ეფექტიანი გამოყენების, კონკურენტუნარიანობის ამაღლების, საუკეთესო ეროვნული ტრადიციების შენარჩუნებისა და მისი შემდგომი სრულყოფისაკენ

პრობლემა 9. სოფლის ეკონომიკის განვითარების პრობლემები საქართველოში

(აგრარულ პრობლემათა ლაბორატორია)

თემები:

9.1. სოფლის ეკონომიკის ტრანსფორმირება საქართველოში **(ზურაბ რევიშვილი)**

9.2. სოციალური მდგომარეობა სოფლად **(ზურაბ რევიშვილი)**

9.3. სოფლის ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირების პრობლემები **(ზურაბ რევიშვილი)**

9.4. სტრუქტურული ცვლილებები საქართველოს სოფლის მეურნეობაში **(ლინა დათუნაშვილი)**

9.5. სოფლის მეურნეობის წამყვანი დარგების განვითარების პრობლემები **(ლინა დათუნაშვილი)**

9.6. ფასწარმოქმნისა და რენტაბელობის პრობლემები მეცხოველეობაში **(თენგიზ ქავთარაძე)**

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. გამოყოფილია სოფლის რეფორმირების ოთხი პერიოდი, მოცემულია მათი დახასიათება, გამახვილებულია ყურადღება რეფორმირების დადებით და უარყოფით შედეგებზე.
2. გამოვლენილია სასოფლო-სამეურნეო მიწების განკერძოებისა და განაწილების პროცესის უარყოფითი შედეგები. დადგენილია უცხოელებსა და უცხოურ იურიდიულ პირებზე სავარგულების მიყიდვასთან დაკავშირებული არსებული სამართლებრივი და ფაქტობრივი მდგომარეობა.
3. გამოვლენილია სასოფლო დასახლებული პუნქტების ტიპების და მათში მოსახლეობის ცვლილებათა კანონზომიერებანი, მთლიანად სოფლის განვითარების ტენდენცია. განვითარებულია მოსაზრებები, რომელთა გათვალისწინება ხელს შეუწყობს რეფორმირების დროს დაშვებული შეცდომების გამოსწორებას, მცირე და საშუალო სასოფლო დასახლებების მდგრად განვითარებას.
4. გამოვლენილია საქართველოს სოფლის მძიმე სოციალური მდგომარეობის: სიღარიბის, არასრული დასაქმებისა და ფარული უმუშევრობის, სოციალური უზრუნველყოფის დაბალი დონის მიზეზები. ყურადღება გამახვილებულია სიღარიბის კვლევის რიგ მეთოდოლოგიურ საკითხებზე, რომელთა სრულყოფაც გააუმჯობესებს სიღარიბის მახასიათებლების შესადარისობას და სწორ ანალიზს დინამიკაში.
5. ნაჩვენებია ქალაქთან შედარებით სოფლის სიღარიბის მაღალი დონე, სიღარიბის მეტი სიღრმე და მეტი სიმწვავე; ქალაქისა და სოფლის შინამეურნეობების შემოსავლებისა და მოხმარების დონეებისა და სტრუქტურების მკვეთრი განსხვავებანი.
6. ყურადღება გამახვილებულია სოფლად არასრული დასაქმებისა და ფარული უმუშევრობის კვლევის მეთოდოლოგიურ საკითხებზე, ასევე სოფლად ფაქტობრივი დასაქმების გადიდებისა და უმუშევრობის შემცირების აქტუალურ საკითხებზე.
7. განვითარებულია მოსაზრება სოფლის მეურნეობისა და სოფლის ეკონომიკურ პრობლემათა დაძლევაში სახელმწიფოს ჩარევის აუცილებლობისა. გაშუქებულია სოფლის მეურნეობის სახელმწიფოებრივი რეგულირების ზოგიერთი საერთაშორისო გამოცდილება, ნაჩვენებია ამ რეგულირების სხვადასხვა ფორმები და მეთოდები. შემოთავაზებულია სოფლის მეურნეობაში სახელმწიფო ჩარევის მიზნები და ინსტრუმენტები.
8. შემოთავაზებულია საქართველოს სოფლის მეურნეობაში სამთავრობო ინტერვენციის უმნიშვნელოვანესი მიმართულებები და პრიორიტეტები. განვითარებულია პოზიცია საქართველოში ერთიანი განსახლებითი სისტემების – „ქალაქი-სოფელი“, „მუნიციპალიტეტის ცენტრი-სოფელი“ ფორმირების სახელმწიფო ხელშეწყობის თაობაზე.
9. გამოკვლეულია არსებული მდგომარეობა საქართველოს სასოფლო წარმოების ისეთ დარგებში, როგორიცაა: მეცხოველეობა, მეხილეობა, მეციტრუსეობა, მეჩაიეობა, მევენახეობა, ერთწლიანი და მრავალწლიანი კულტურების წარმოება. გამოვლენილია დადებითი და უარყოფითი მხარეები და შემოთავაზებულია წინადადებები და დასახულია ღონისძიებები სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარების მიმართულებით.
10. შემოთავაზებულია წინადადებები საქართველოს სოფლის მეურნეობაში ფასწარმოქმნისა და სახელმწიფო შესყიდვების გაუმჯობესების მიმართულებით.

პრობლემა 10. მდგრადი განვითარების ეკონომიკური პრობლემები საქართველოში

(ბუნებათსარგებლობისა და გარემოს დაცვის განყოფილება)

თემები და შემსრულებლები:

10.1. მდგრადი განვითარების არსებული მდგომარეობა საქართველოში **(მამუკა ხუსკივაძე, ზურაბ ნოზაძე)**

10.2 ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და დაცვის ეკონომიკური პრობლემები საქართველოში **(თინა ჩხეიძე)**

10.3. ატმოსფეროს დაცვა – ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი გარემოსდაცვითი პრობლემა საქართველოში **(ლია დვალიშვილი)**

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. შეფასებულია საქართველოში მდგრადი განვითარების არსებული მდგომარეობა ეკონომიკურ, ეკოლოგიურ და სოციალურ-ინსტიტუციურ ასპექტებში საერთაშორისო პრაქტიკაში მიღებული კრიტერიუმების მიხედვით.
2. გამოვლენილია საქართველოში პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის პროცესში ეკოლოგიური პრობლემების წარმოშობის მიზეზები.
3. გამოკვლეულია მდგრადი ეკონომიკური განვითარების ერთ-ერთი აქტუალური პრობლემის – მიწის რესურსების ოპტიმალურად გამოყენების მდგომარეობა საქართველოში.
4. გამოვლენილია საქართველოში სახნავი მიწების ფართობის შემცირების მიზეზები, კერძოდ: სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების გამოყენება არასასოფლო დანიშნულების მიწებად; მიწის ეროზია და დამლაშება; მიწების გაუდაბნოება; მიწების დეგრადაცია და სხვ.

პრობლემა 11. ევროინტეგრაციისა და ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების თეორიული პრობლემები და საქართველოს ეკონომიკის გამოწვევები

(ეკონომიკური თეორიის განყოფილება)

თემები და შემსრულებლები:

11.1. ევროინტეგრაციის თეორიული პრობლემები **(ალფრედ კურატაშვილი)**

11.2. ევროინტეგრაციის მოთხოვნები და საქართველოს ეკონომიკის გამოწვევები **(რევაზ ჯავახიშვილი)**

11.3. ევროკავშირის ინოვაციური განვითარების ინდიკატორები და მაჩვენებლები **(ნატა დავლაშერიძე)**

14.4. ინოვაციები და ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების ზოგადი მიმართულებები საქართველოში **(რამაზ აბესაძე)**

კვლევის ძირითადი შედეგები:

1. ევროინტეგრაციის პროცესი განხილულია თეორიულ ჭრილში. ევროინტეგრაციის თეორიული პრობლემების კვლევა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი და აქტუალურია თანამედროვე პირობებში. მიჩნეულია, რომ ევროკავშირში ინტეგრაციის სტრატეგიულ მიზნად გამოცხადება სერიოზულ შეცდომას წარმოადგენს, რადგან ევროინტეგრაცია უნდა იყოს არა მიზანი, არამედ ის უნდა განიხილებოდეს მხოლოდ როგორც ადამიანის – ხალხის – ინტერესების რეალიზაციის აუცილებელი საშუალება.
2. გამოთქმულია მოსაზრება, რომ საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებით განისაზღვრება ახალი დიდი გამოწვევები და ამოცანები ქვეყნის ეკონომიკისა და მისი ცალკეული დარგების დაჩქარებული განვითარების მიმართულებით. აქედან გამომდინარე, განსაზღვრულია საქართველოს როგორც მაკროეკონომიკური, ისე ეკონომიკის ცალკეული დარგებისა და სფეროების წინაშე მდგარი გამოწვევები.
3. ასოცირების მოთხოვნებიდან გამომდინარე, გამოკვლეულია ქვეყნის ეკონომიკის რეფორმირების, საკანონმდებლო-ნორმატიული ბაზის სრულყოფისა და ევროკავშირის

კანონმდებლობასთან, სტანდარტებსა და რეგულაციებთან მათი ეტაპობრივი დაახლოების საკითხები.

4. გამოკვლეულია ევროკავშირის ინოვაციური განვითარების ინდიკატორები და მაჩვენებლები, რომელთა საშუალებითაც ევროკავშირის ქვეყნებს შეუძლიათ, შეაფასონ ინოვაციური საქმიანობა ძირითად კონკურენტებთან – აშშ-თან და იაპონიასთან შედარებით, და გამოავლინონ საუკეთესო გამოცდილება.
5. გამოვლენილია ინოვაციური სისტემისა და პოლიტიკის არსებული მდგომარეობა და შემოთავაზებულია ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების ზოგადი მიმართულებები საქართველოში.

პუბლიკაციები:

ა) საქართველოში

მონოგრაფიები

№	ავტორი/ავტორები	მონოგრაფიის სათაური	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ასათიანი როზეტა	XX საუკუნის მსოფლიო ეკონომიკის კონცეპტუალური ანალიზი და საქართველოს ეკონომიკური პორტრეტი.	თბილისი, გამომცემლობა „სიახლე“, 2015.	140
2	პაპავა ვლადიმერი, თაფლაძე თამარი, გეგეშიძე არჩილი	საქართველოს ეკონომიკა: რეფორმები და ფსევდორეფორმები	თბილისი, “ინტელექტი”	210
3	ჩხეიძე თინა, ქველაძე ქეთინო	მიწის რესურსის და მიწათსარგებლობის აქტუალური საკითხები საქართველოში.	შპს. „ვექტორი 2009“-ის გამომცემლობა. თბილისი 2015.	211

ანოტაციები ქართულ ენაზე

ვ. პაპავა, თ. თაფლაძე, ა. გეგეშიძე. ნაშრომში განხილულია იმ ეკონომიკური რეფორმების არსი, რომლებიც საქართველოს ეკონომიკაში ქვეყნის მიერ სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენიდან მოყოლებული დღემდე იქნა გატარებული. გაანალიზებულია საქართველოს ეკონომიკის რეფორმირების როგორც მიღწევები, ისე ამ პროცესში დაშვებული შეცდომებიც. გამოკვეთილია უახლოეს მომავალში საქართველოში გასატარებელი ეკნომიკური რეფორმების მაგისტრალური გზა. წიგნი განკუთვნილია მეცნიერ-ეკონომისტებისათვის, ეკონომიკური პროფილის უმაღლესი სასწავლებლებისა და ეკონომიკის ფაკულტეტების სტუდენტებისათვისა და პროფესორებისათვის, აგრეთვე საქართველოს ეკონომიკის აქტუალური პრობლემებით დაინტერესებულ მკითხველთა იმ ფართო წრისათვის.

თ. ჩხეიძე, ქ. ქველაძე. წიგნში მიწა განხილულია, როგორც ბუნებრივი რესურსი, ქვეყნის სიმდიდრე და სახელმწიფოს საფუძველი, რომელსაც მოვლა და გაფრთხილება ესაჭიროება. ნაჩვენებია რომ მიწის ოპტიმალურ გამოყენებაზეა დამოკიდებული მოსახლეობის, როგორც სასურსათო უსაფრთხოება, ისე სიღარიბე და შიმშილი.

წიგნში ასევე განხილულია საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდეგ ქვეყანაში გატარებული აგრარული რეფორმის შედეგი ორი ათეული წლის გადასახედიდან.

ნაშრომი გათვალისწინებულია მკითხველთა ფართო წრისათვის. მიგვაჩნია, რომ ის დააინტერესებს ყველას, ვისთვისაც ძვირფასია მშობლიური მიწა და ქვეყნის მომავალი.

სახელმძღვანელოები

№	ავტორი/ავტორები	სახელმძღვანელოს სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	რამაზ აბესაძე	ეკონომიკური განვითარება	თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა. თბილისი, 2015.	227

ანოტაციები ქართულ ენაზე

რ. აბესაძე. წიგნი წარმოადგენს სახელმძღვანელოს სტუდენტებისათვის, რომლებიც შეისწავლიან დისციპლინას – „ეკონომიკური განვითარება“.

წიგნი განკუთვნილია ასევე მეცნიერ-ეკონომისტებისა და მკითხველთა ფართო წრისათვის.

კრებულები

№	ავტორი/ავტორები	კრებულის სახელწოდება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	მთავარი რედაქტორი – ემდ, პროფ. რამაზ აბესაძე	აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფე-რენციის მასალების კრებული – „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.	თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა. თბილისი, 2015.	590
2	მთავარი რედაქტორი – ემდ, პროფ. რამაზ აბესაძე	თსუ პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული, ტომი VIII.	„—“	

ანოტაციები ქართულ ენაზე

1. კრებულში ქვეყნდება ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტში გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაზე წაკითხული მოხსენებების მასალები თემაზე „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“. კრებული განკუთვნილია მკითხველთა ფართო წრისათვის და დახმარებას გაუწევს არა მხოლოდ სპეციალისტებს, არამედ ეკონომიკის საკითხებით დაინტერესებულ ნებისმიერ პირს.
2. “ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებულში” ქვეყნდება ინსტიტუტის მეცნიერ თანამშრომელთა და საქართველოს მეცნიერ-ეკონომისტთა ნაშრომები, რომლებიც ეძღვნება თანამედროვე აქტუალურ ეკონომიკურ პრობლემებს. კრებული განკუთვნილია მკითხველთა ფართო წრისათვის და დახმარებას გაუწევს არა მხოლოდ სპეციალისტებს, არამედ ეკონომიკის საკითხებით დაინტერესებულ ნებისმიერ პირს.

ენციკლოპედია

№	ავტორი/ავტორები	ენციკლოპედიის დასახელება	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	ასათიანი როზეტა	თანამედროვე ეკონომიკის მცირე ენციკლოპედია	თბილისი, გამომცემლობა „სიახლე“, 2015.	40,0

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნალის/კრებულის დასახელება	№	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	აბესაძე რამაზი	მდგრადი განვითარების ეკონომიკური ასპექტები. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		თბილისი, თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	8
2	აბესაძე რამაზი	თანამედროვე ტექნოლოგიები და ეკონომიკური განვითარება. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალების კრებული „თანამედროვე ინფორმაციული ტექნოლოგიები ეკონომიკური გლობალიზაციის პირობებში“.		„უნივერსიტე-ტის გამომცემლო-ბა“. თბილისი 2015.	
3	აბესაძე რამაზი	ინოვაციები და ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების ზოგადი მიმართულებები საქართ-ველოში. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა. თბილისი, 2015.	
4	არევაძე ნანული	საქართველოს მრეწველობა. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა. თბილისი, 2015.	16
5	არევაძე ნანული	შავი და ფერადი მეტალურგიის მრეწველობის განვითარების ზოგიერთი ასპექტი საქართველოში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	6
6	არევაძე ნანული	საქართველოს კვების მრეწველობა. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	6

7	არევაძე ნანული	მანქანათმშენებლობა და ლითონდამუშავება საქართველოში. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	7
8	არევაძე ნანული	საქართველოს ქიმიური და ნავთობქიმიური მრეწველობა. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	5
9	არევაძე ნანული	შავი და ფერადი მეტალურგია საქართველოში. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	
10	არევაძე ნანული	საქართველოს ხე-ტყის, ხისდამმუშავებელი და ცელულოზა-ქაღალდის მრეწველობა. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	5
11	არევაძე ნანული	საშენი მასალების მრეწველობა საქართველოში. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	
12	არევაძე ნანული	საქართველოს მსუბუქი მრეწველობა. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	7
13	ასათიანი როზეტა	საკურორტო-ტურისტული ინდუსტრიის განვითარების თავისებურებები საქართველოში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები".		„—"	0,9
14	ბერულავა გია	სამრეწველო საწარმოების საექსპორტო საქმიანობაში მომსახურების დარგთა ლიბერალიზაციის როლის შესახებ გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნების მაგალითზე. საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემია, 2015.	შრომები, XIIტ.	თბილისი, უნივერსალი	18
15	ბერულავა გია, გოგოხია თემური	ადამიანისეული კაპიტალის კონკურენტ-უნარიანობის ამაღლება და ბიზნესის განვითარება საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა. თბილისი, 2015.	12
16	ბერულავა გია	ნდობაზე აგებული ურთიერთობები და ფირმის საქმიანობა გარდამავალი ეკონომიკების მაგალითზე. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები".		„—"	4

17	ბრეგვაძე გია	სამშენებლო სექტორის განვითარება საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	7
18	ბრეგვაძე გია	ინვესტიციები სამშენებლო სექტორში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები".		„—"	
19	ბურდული ვახტანგი	გლობალიზაციის და რეგიონალიზაციის პირობებში ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების თანამედროვე მოდელის ფორმირების თეორიული ასპექტები. – თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	1,55
20	ბურდული ვახტანგი	ეკონომიკური განვითარების სტრუქტურული პრობლემები. – თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	2,60
21	ბურდული ვახტანგი	რეგიონული განვითარების პრობლემები. – თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	3,62
22	ბურდული ვახტანგი	Структурно-отраслевой анализ уровня самодостаточности экономики Грузии и общие направления формирования прогрессивной отраслевой структуры. აკად. პ. გუგუშვილის 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული: „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები."		„—"	1,04
23	გოგოხია თემური	ტექნოლოგიური და მარკეტინგული ინოვაციები ფირმის ეფექტიანობის ამაღლებაში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები".		„—"	
24	გოგოხია თემური	ტექნოლოგიური და მარკეტინგული ინოვაციების დანერგვის სტიმულები და ბარიერები. საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკური ჟურნალი "ეკონომისტი".	№5	„—"	
25	დავლაშერიძე ნატა	ЛАУРЕАТ НОБЕЛЕВСКОЙ ПРЕМИИ ПО ЭКОНОМИКЕ САЙМОН КУЗНЕЦ ОБ АКТУАЛЬНЫХ ПРОБЛЕМАХ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები".		„—"	4
26	დავლაშერიძე ნატა	ევროკავშირის ინოვაციური განვითარების ინდიკატორები და მაჩვენებლები. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის	VIII	„—"	11

		ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.			
27	დათუნაშვილი ლინა	სტრუქტურული ცვლილებები საქართველოს სოფლის მეურნეობაში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	7
28	დათუნაშვილი ლინა	მეციტრუსეობის განვითარების გზები საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	8
29	დათუნაშვილი ლინა	მეჩაიეობაში კრიზისის დაძლევისა და დარგის შემდგომი განვითარების შესაძლებლობები. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	7
30	დათუნაშვილი ლინა	მევენახეობაში არსებული მდგომარეობა და დარგის განვითარების გზები საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	6
31	დათუნაშვილი ლინა	მეცხოველეობაში არსებული მდგომარეობა და განვითარების შესაძლებლობები. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	9
32	დათუნაშვილი ლინა	მეაბრეშუმეობის განვითარების ისტორიის ზოგიერთი საკითხი საქართველოში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	9
33	დვალიშვილი ლია	ატმოსფეროს დაცვა – ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი გარემოსდაცვითი პრობლემა საქართველოში. თსუ პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომის კრებული.	VIII	„—“	10
34	დვალიშვილი ლია	ატმოსფეროს დაცვის საკითხები საქართველოში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	
35	თეთრაული ციცინო	ინფლაციის გამომწვევი მიზეზები და ანტიინფლაციური რეგულირება საქართველოში. თსუ პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომის კრებული.	VIII	„—“	7
36	თეთრაული ციცინო	სახელმწიფო და მისი ეკონომიკური ფუნქციები. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	
37	კაკულია ეთერი	მცირე ბიზნესი – უმუშევრობის შემცირების ფაქტორი. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	7
38	კაკულია	მცირე ბიზნესის განვითა რების		„—“	

	ეთერი	კანონზომიერებები. თსუ პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომის კრებული.			
39	კაკულია ეთერი, ჩიქოვანი ელენე	სოციალური დაზღვევის ბიზნესის განვითარება საქართველოში. IV სამეცნიერო პრაქტიკული კონფერენცია „ბიზნესის განვითარების პრობლემები გლობალური ეკონომიკის პირობებში".		თბილისი, 14-15 მაისი საქართველოს ბიზნესის აკადემია,	11
40	კვარაცხელია მურმანი	ეკონომიკური აზრის განვითარება და საბაზრო ურთიერთობების ჩამოყალიბება საქართველოში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები".		თბილისი, თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომ-ცემლობა	7
41	კვარაცხელია მურმანი	ახალი პიროვნების ჩამოყალიბება თანამედროვე მსოფლიოში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	8
42	კვარაცხელია მურმანი	მოსახლეობის მიგრაციის პრობლემები საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	11
43	კურატაშვილი ალფრედი	ევროინტეგრაციის თეორიული პრობლემები. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	0,75 ნ. თ.
44	კურატაშვილი ალფრედი	მსოფლიო ჩემპიონატი მეცნიერულ შემოქმედებაში საზოგადოებრივ მეცნიერებათა სფეროში – ხალხის ინტერესებისათვის ეფექტიანი სახელ-მწიფო მართვის აუცილებელი წინაპირობა. სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემია. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. საერთ. სამეცნ. ჟურნ. „იურისპრუდენციის პრობლემები"	№ 1-2.	თბილისი, საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი"	2,0 ნ.თ.
45	კურატაშვილი ალფრედი	სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამების აკრედიტაციისა და დოქტორანტების მომზადების სამართლებრივი პრობლემები (?!). *საზოგადოებრივი მეცნიერებები ღრმა კრიზისშია არაკომპეტენტური პირების ბატონობისა და მეცნიერების სფეროში დანაშაულებრივი ბიუროკრატიული "მეთოდების" გამოყენების გამო* (?!) საერთ. სამეცნ. ჟურნ. „იურისპრუდენციის პრობლემები"	№ 1-2.	თბილისი, საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი"	2,0 ნ.თ.
46	კურატაშვილი ალფრედი	ყოველი ადამიანის ინტერესებისათვის ეკონომიკის, საზოგადოების, სახელმწიფოს და კაცობრიობის პროგრესული განვითარების კარდინალურად ახალი თეორიული საფუძვლები. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე		თბილისი, თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის	1,8 ნ.თ.

		წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		ინსტიტუტის გამომ-ცემლობა	
47	კურატაშვილი ალფრედი	ჩინეთის პოლიტიკური სისტემა – ეს არის არა კაპიტალიზმი, არამედ ადმინისტრაციულ-საბაზრო სოციალიზმი, რომელიც მიდის ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს მშენებლობის გზით!!! საერთ. სამეცნ. ჟურნ. „იურისპრუდენციის პრობლემები“.	№ 3-4	თბილისი, საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“	2,5 ნ.თ.
48	კურატაშვილი ალფრედი	სახელმწიფოში ხალხის გენოციდის შენიღბული ფორმით “დაკანონება” – ადამიანურობის წინააღმდეგ ჩადენილი სისხლის სამართლის დანაშაულია (?!). საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი „პროგრესი“, 2015, №5-6. სოციალურ-ეკონომიკურ მეცნიერებათა საერთაშორისო აკადემია.	№5-6	თბილისი, საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“	0,75 ნ.თ.
49	კურატაშვილი ალფრედი	კომერციული ბანკებისა და სხვა საფინანსო ორგანიზაციების თაღლითური ხერხებით ადამიანებზე “ნადირობა” – შენიღბული ფორმით ხალხის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულებრივი ქმედებაა, მაგრამ... (?!). სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები.		თბილისი, საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”	0,5 ნ.თ.
50	ლაზარაშვილი თეა, მელაშვილი მედეა	სახელმწიფო საწარმოების მართვის თავისებურებანი საქართველოში და ეფექტიანობის ამაღლების გზები. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	თბილისი, თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომ-ცემლობა	16
51	ლაზარაშვილი თეა, ბიბილაშვილი ნანა	ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ჩამოყალიბებისა და განვითარების თავისებურებანი საქართველოში. აკადემიკოს პაატა გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული.		„—“	6
52	მელაშვილი მედეა, ქისტაური ნუნუ	საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის მდგომარეობის ანალიზი პოსტსაბჭოურ პერიოდში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	
53	მელაშვილი მედეა, ქისტაური ნუნუ	საგადამხდელო ბალანსის რეგულირების კონცეფციები, მოდელები და მისი თანამედროვე მდგომარეობა საქართველოში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	9
54	მელაშვილი მედეა, ქისტაური ნუნუ, ქველაძე	საინფორმაციო გარემოს განვითარების ასპექტები საქართველოს ეროვნულ ეკონომიკაში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული		„—“	8

	ქეთინო	ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუა-ლური პრობლემები“.			
55	ნათელაური იზა, თაფლაძე თამარი	საქართველოს საგარეო ვაჭრობის ადგილი და როლი საგადასახდელო ბალანსების სისტემაში 1994-2002 წლებში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელო-ბის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	7
56	ნათელაური იზა	საქართველოს საგარეო ეკონომიკურ ურთიერ-თობებში მოსალოდნელი ცვლილებების შესახებ. ჟ. „ეკონომისტი“.	№1	„—“	
57	ნათელაური იზა	უცხოეთიდან მიღებული დახმარებები და გრანტები 1994-2002 წლების საქართველოში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტი-კული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	
58	ნათელაური იზა	თაფლი და სანთელი VIII სამეცნიერო კონფერენციის „ქრისტიანობა და ეკონომიკა“ მოხსენებათა კრებული.		ბათუმი, 2015	7
59	ნათელაური იზა	საგადასახდელო ბალანსები და ქვეყნის საგარეო ეკონომიკური ურთიერთობების აქტუალური პრობ-ლემები საქართველოში. ჟურნალი „ეკონომისტი“.	№5	თბილისი, თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
60	ნოზაძე ზურაბი	წყლის რესურსების გაჭუჭყიანებითა და არარაციონალური გამოყენებით მიყენებული ეკონომიკური ზარალის შეფასება. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითა-რების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	6
61	პაპავა ვლადიმერი, თაფლაძე თამარი	ლიბერტარიანიზმის ქართული მოდელი. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითა-რების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	0,4 ნ.თ.
62	პაპავა ვლადიმერი	საქართველოს ეკონომიკური განვითარების ევროპული ვექტორის შესახებ. კრებულში „საერთაშორისო ქართველოლოგიური კონგრესის მასალები I“		თბილისი, საქართვე-ლოს მეცნიერე-ბათა ეროვნული აკადემია.	0,1 ნ.თ.
63	პაპავა ვლადიმერი, თ. თაფლაძე	Pseudo-Libertarianism in Post-Revolutionary Georgia. (ფსევდოლიბერტარიანიზმი პოსტრევოლუციურ საქართველოში), ინგლისურ ენაზე, ჟურნალში – “Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences” (“საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული	ტომი 9, №2	თბილისი, საქართვე-ლოს მეცნიერე-ბათა	0,4 ნ.თ.

		აკადემიის მოამბე")		ეროვნული აკადემია.	
64	რევიშვილი ზურა	საქართველოს აგრარული განვითარებისა და პოლიტიკის თეორიული საკითხები. აკად. პ. გუგუშვილის დაბ.-დან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთ. სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვით.-ის აქტუალური პრობლემები".		თბილისი, თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	6
65	რევიშვილი ზურა	სოფლის ეკონომიკის ტრანსფორმირება. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	33
66	რევიშვილი ზურა	სოციალური მდგომარეობა სოფლად. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუ-ტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	19
67	რევიშვილი ზურა	სოფლის ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირების პრობლემები. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	23
68	სარჩიმელია როლანდი	საქართველოს საგარეო ვაჭრობის შესაძლებლო-ბები. თსუ პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონო-მიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებუ-ლი.	VIII	„—"	12
69	სარჩიმელია როლანდი, ლორთქიფა-ნიძე რევაზი	პოსტსაბჭოთა საქართველოს მოსახლეობის ფენებად ფორმირების პროცესის გავლენა პრივატიზაციასა და კონკურენციაზე. თსუ პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—"	
70	სარჩიმელია როლანდი	საბაზრო ეკონომიკის მბრძანებლური დაგეგმვის სისტემასთან შეუთავსებლობა და ამ პროცესზე ფარდობითობის თეორიის გავლენა. საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის შრომების კრებული.	ტომი 9	თბილისი, საქართვე-ლოს მეცნიერე-ბათა ეროვნული აკადემია.	
71	სარჩიმელია როლანდი	მეცნიერების ეკონომიკის პრობლემები საქართვე-ლოში. თსუ პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.		თბილისი, თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	18
72	სიგუა გიორგი	მსოფლიო ფინანსური კრიზისის ფუნდამენტური ფაქტორები. თსუ პაატა გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	თბილისი, თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა	
73	ქავთარაძე თენგიზი	ცხვრის გადასარეკი ტრასების მდგომარეობის საკითხები საქართველოში ჟურნ. „ეკონომისტი".	№ 1	„—"	
74	ქავთარაძე თენგიზი	რძის დამზადებისა და ტრანსპორტირების ორგანიზაციის პრობლემები საქართველოში.		„—"	

		აკად. პ. გუგუშვილის დაბ.-დან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთ. სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვით.-ის აქტუალური პრობლემები“.			
75	ქავთარაძე თენგიზი	ფასწარმოქმნისა და რენტაბელობის პრობლემები მეცხოველეობაში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	22
76	ქველაძე ქეთინო	ტურისტული მომსახურების განვითარების ზოგიერთი ასპექტი ქვეყნის ეროვნულ ეკონომიკაში. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	12
77	ქველაძე ქეთინო ქისტაური ნუნუ, მელაშვილი მედეა,	მომსახურების სფეროს განვითარების თანამედროვე ასპექტები და მისი პერსპექტივები საქართველოში. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	25
78	ქისტაური ნუნუ, მელაშვილი მედეა	უცხოური ინვესტიციების როლი ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომის კრებული.	VIII	„—“	
79	ქურდაძე თინა	საბიუჯეტო-საგადასახადო სისტემის სრულყოფის საკითხისათვის. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფ. მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	
80	ქურდაძე თინა	საბიუჯეტო-საგადასაადო სისტემა პოლიტიკური გამოწვევების წინაშე. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	
81	ჩხეიძე თინა	მდგრადი ეკონომიკური განვითარების პრობლემები საქართველოში. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„—“	17
82	ჩხეიძე თინა	გაუდაბნოება – ეკონომიკის მდგრადი განვითარების მნიშვნელოვანი პრობლემა. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„—“	4
83	ჩხეიძე თინა	ბუნებრივი რესურსების გამოყენებისა და დაცვის	№ 5	„—“	7

		საკითხისათვის. საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკური ჟურნალი „ეკონომისტი“.			
84	ჩხეიძე თინა, ქველაძე ქეთინო	მიწის რესურსის ოპტიმალურად გამოყენება და დაცვის პრობლემები საქართველოში. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საერთაშორისო, რეცენზირებადი და რეფერირებული სამეცნიერო ჟურნალი „მეცნიერება და ცხოვრება“.	№1 თბ. 2016	გამომც. „მწიგნობარი“	11
85	ჩხეიძე თინა, ქველაძე ქეთინო	სოფლის მეურნეობის წარმოების ძირითადი საშუალება მიწაა თუ ნიადაგი!? საქ.-ოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია. გაეროს მიერ განხორციელებული ნიადაგის საერთაშორისო წლის ფარგლებში, ნიადაგის მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია: „ნიადაგების როლი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნებისა და სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების საქმეში.“		გამ.-ბა „არიალი“	13
86	ცუცქირიძე მარინა	ბიზნესის ორგანიზაციული სისტემის განვითარების ასპექტები. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		თბილისი, თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომ-ცემლობა	5
87	ცუცქირიძე მარინა	ბიზნესის ორგანიზაციული სისტემების განვითარება და მისი დარგობრივი ასპექტები. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„––“	10
88	ხუსკივაძე მამუკა	შემოსვლით ტურიზმზე მოთხოვნის დეტერმინანტები და მისი ანალიზი ეკონომეტ-რიკული მოდელირების მეთოდის გამოყენებით საქართველოს მაგალითზე. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„––“	7

89	ხუსკივაძე მამუკა, ნოზაძე ზურა	მდგრადი განვითარების არსებული მდგომარეობა საქართველოში. თსუ პ. უგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„––“	
90	ჯავახიშვი ლი რეზო	ევროინტეგრაციის მოთხოვნები და საქართველოს ეკონომიკის გამოწვევები. თსუ პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული.	VIII	„––“	25
91	ჯავახიშვი ლი რეზო	საქართველოს საგარეო ვაჭრობის ევროპული კურსი. აკად. პ. გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნ. კონფერენციის მასალების კრებული. „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“.		„––“	7
92	ჯავახიშვი ლი რეზო	ევროინტეგრაციის მოთხოვნები და საქართველოს გამოწვევები ვაჭრობის სფეროში. ჟურნ. „მეცნიერება და ცხოვრება“.	№1		10
93	ჯავახიშვი ლი რეზო	ევროინტეგრაციის მოთხოვნები და საქართველოს სოფლის მეურნეობის გამოწვევები. ჟურნ. „მეცნიერება და ცხოვრება“.	№2		12

ანოტაციები ქართულ ენაზე

რ. აბესაძე. დაზუსტებულია მდგრადი განვითარების მოთხოვნები ეკონომიკის სფეროში, გამოკვლეულია საქართველოში ეკოლოგიური მდგომარეობის სხვადასხვა ასპექტი.

რ. აბესაძე. გამოკვლეულია ტექნოლოგიების მნიშვნელობა ეკონომიკური განვითარებისათვის. შემოთავაზებულია საქართველოში ახალი ტექნოლოგიების ათვისების შესაძლებლობები.

რ. აბესაძე. გადმოცემულია ინოვაციების და ინოვაციური ეკონომიკის არსი და შემოთავაზებულია საქართველოში ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირების ზოგადი მიმართულებები.

ნ. არევაძე. ნაშრომში განხილული და გაანალიზებულია საქართველოს მრეწველობის განვითარებისათვის დამახასიათებელი ძირითადი ტენდენციები კრიზისამდელ, კრიზისის და კრიზისის შემდგომი პერიოდისათვის, განსაზღვრულია მრეწველობის როლი და ადგილი საქართველოს

ეკონომიკაში და მისი განვითარების შესაძლო ტენდენციები მომავალში.
ნ. არევაძე. სტატიაში გაანალიზებულია მანქანათმშენებლობისა და ლითონდამუშავების განვითარების საკითხები კრიზისამდელ და კრიზისის შემდგომ პერიოდებში. დახასიათებულია მისი თანამედროვე მდგომარეობა, რომლიც დღეისათვის სავალალო მდგომარეობაშია. გამოთქმულია ზოგიერთი წინადადება არსებული ვითარების გამოსწორებისა და მისი სამომავლო აღორძინების მიმართულებით.
ნ. არევაძე. სტატიაში გაანალიზებულია კვების მრეწველობის განვითარების ასპექტები კრიზისამდელ და კრიზისის შემდგომ პერიოდებში. ამჟამად პროდუქციის წარმოების მოცულობა დარგში მნიშვნელოვნად ჩამორჩება 1990 წლის შესაბამის მონაცემებს როგორც ღირებულებითი, ისე განსაკუთრებით ნატურალური მაჩვენებლების მიხედვით. გაკეთებულია დასკვნა, რომ საქართველოს გააჩნია საუკეთესო პირობები და შესაძლებლობები დარგის განვითარებისათვის.
ნ. არევაძე. სტატიაში გაანალიზებულია ქიმიური და ნავთობქიმიური მრეწველობის განვითარების ასპექტები კრიზისამდელ და კრიზისის შემდგომ პერიოდებში სანედლეულო შესაძლებლობებისა და დღევანდელი სავალალო მდგომარეობის გათვალისწინებით, გამოთქმულია ზოგიერთი მოსაზრება დარგის მომავალი განვითარების მიმართულებით.
ნ. არევაძე. სტატიაში გაანალიზებულია შავი და ფერადი მეტალურგიის განვითარების ძირითადი ასპექტები კრიზისამდელ და კრიზისის შემდგომ პერიოდებში. სხვა დარგებისაგან განსხვავებით, აღნიშნულმა დარგმა მეტ-ნაკლებად შეინარჩუნა მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და საწარმოო პერსონალი, თუმცა შეამცირა როგორც წარმოებული პროდუქციის მოცულობა, ისე მისი ასორტიმენტი, რაც ნედლეულით მომარაგების პრობლემასთან უშუალოდ არის დაკავშირებული. განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხანა, რამდენადაც ახლა ერთადერთი კონკურენტუნარიანი მეტალურგიული პროდუქტი, რომლის მიწოდებაც საქართველოს შეუძლია მსოფლიოს ბაზრისათვის სწორედ ფერო და სილიკომანგანუმია.
ნ. არევაძე. სტატიაში გაანალიზებულია საქ. ხე-ტყის, ხის დამამუშავებელი და ცელულოზა-ქაღალდის მრეწველობის განვითარების ასპექტები. აღნიშნულია იმ სიძნელეებზე, რომელიც ამჟამად შექმნილია დარგში და ამის გამო ქვეყნის მოთხოვნილება მის პროდუქციაზე ძირითადად იმპორტით კმაყოფილდება. გამოთქმულია ვარაუდი მისი შემდგომი მძლავრი განვითარების გარკვეულ სიძნელეებზე სანედლეულო რესურსების შეზღუდულობის მიზეზით და ამდენად არსებული და მეორადი რესურსების უფრო რაციონალური გამოყენების აუცილებლობის თაობაზე.
ნ. არევაძე. სტატიაში „საშენი მასალების მრეწველობის განვითარების პრობლემები საქართველოში", გაანალიზებულია საშენი მასალების განვითარებაში მიღწეული შედეგები და ის ძირითადი პრობლემები, რომელიც ამჟამად დგას დარგის წინაშე გაღრმავებული გლობალიზაციისა და ეკონომიკური კრიზისის პირობებში. გაკეთებულია დასკვნა საქართველოში საშენი მასალების მრეწველობის აუცილებელი აღორძინების თაობაზე, რამდენად ქვეყანაში არსებობს როგორც საშენ მასალებზე დიდი მოთხოვნა და საკმარისი სანედლეულო რესურსები, ისე დაუსაქმებელი სამუშაო ძალა და საექსპორტო პროდუქციის ასორტიმენტის გაუმჯობესების შესაძლებლობა. ამისათვის საჭირო იქნება გარკვეული ღონისძიებების განხორციელება, რომელიც უპ.ყ. ლიცენზირების პოლიტიკის შეცვლასა და მეწარმეთა დაინტერესებაში მდგომარეობს.
ნ. არევაძე. სტატიაში გაანალიზებულია მსუბუქი მრეწველობის განვითარების ძირითადი ასპექტები. აღნიშნულია, რომ მსუბუქი მრეწველობა მონაწილეობის სხვა დარგთა შორის თითქმის ყველაზე მეტად დაზარალდა კრიზისსა და კრიზის შემდეგ პერიოდებში. გამოთქმულია ზოგიერთი მოსაზრება დარგის აღმავლობისათვის მომავალში.
გ. ბერულავა. ამ სტატიის მთავარი მიზანია მომსახურების სექტორის რეფორმირების როლის შესწავლა ექსპორტის განხორციელების ხელშეწყობაში გარდამავალ ეკონომიკებში. მომსახურების სექტორი ამ კვლევაში მოიცავს ისეთ დარგებს როგორიცაა, ანსები, ტელეკომუნიკაცია და ელექტრო ენერგეტიკა, რომლებიც არ არიან ინდივიდუალური ფირმების კონტროლის ქვეშ. მაგრამ რომლებიც გავლენას ახდენენ ვაჭრობის და ბიზნესის კეთების დანახარჯებზე და ამდენად, ფირმების მწარმოებლურობაზე. ამ კვლევის შედეგად დადგინდა რომ სერვისის სექტორის გაუმჯობესობა მნიშვნელოვან და დადებით გავლენას ახდენს სამრეწველო ფირმების საექსპორტო საქმიანობაზე.
გ. ბერულავა, თ. გოგოხია. ამ სტატიტის მიზანია შეიქმნას წარმოდგენა, იმასთან დაკავშირებით თუ როგორ შეძლებს საქართველომ გაზარდოს მისი მწარმოებლურობა და წარმოადგინოს შრომითი რესურსები და კომპანიების სპეციალიზირებული უპირატესობები. ჩვენ დავიწყებთ არსებული მდგომარეობის და რეფორმების აღწერით შესაბამის დარგებში, როგორიცაა ეკონომიკური განვითარება და საშუალო, პროფესიული და უმაღლესი განათლების სისტემები. მეორე, ჩვენ დავადგენთ არსებულ პრობლემებს და შესაძლებლობებს ამ სფეროებში. მესამე, განხილულ იქნება თითოეული

დაინტერესებული მხარის ფუნქცია და მათი პოტენციალი ხელი შეუწყონ საქართველოს შრომითი რესურსების კონკურენტუნარიანობის გაზრდას. მეოთხე, დეტალურად დამუშავდება პოლიტიკის რეკომენდაციები როგორც მთავრობისთვის, ასევე კერძო სექტორისთვის.

ამ ნაშრომის მთავარი სიახლეები არის:

•საქართველოში კონკურენტუნარიანობის ამაღლებაში ადამიანური კაპიტალის როლის განსაზღვრა;

•საქართველოში ბიზნესის განვითარების შემაფერხებელი ფაქტორების გამოვლენა:

•საქართველოში კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისა და ბიზნესის განვითარების შესახებ რეკომენდაციების შემუშავება;

გ. ბერულავა. ამ ნაშრომის მიზანია გარდამავალ ეკონომიკებში ფირმის საქმიანობაზე ნდობაზე დაფუძნებული ურთიერთობების გავლენის ანალიზი. ნაშრომის მთავარი წვლილი მდგომარეობს იმაში, რომ ის უზრუნველყოფს ახალ ემპირიულ შეხედულებას გარდამავალ ეკონომიკებში ნდობაზე დაფუძვნებული ურთიერთობების და ბიზნეს საქმიანობის შორის მიზეზ-შედეგობრივი კავშირზე. კვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ კონტრაქტული ურთიერთობების არაფორმალური ნდობაზე დაფუძვნებული ინსტიტუტები წარმოადგენენ ბიზნესის საქმიანობის გაუმჯობესობის მნიშვნელოვან მიმართულებას გარდამავალ ეკონომიკებში.

გ. ბრეგვაძე. ნაშრომში განხილულია უკანასკნელ წლებში საქართველოში მშენებლობის სექტორის განვითარების სპეციფიკა და თავისებურებანი. შესწავლილი და გაანალიზებულია ის პრობლემები, რომელიც ამ სფეროშია და დასახულია მათი გადაჭრის გზები.

გ. ბრეგვაძე. ნაშრომში განხილულია საქართველოს სამშენებლო სექტორის ინვესტირების საკითხები უკანასკნელი წლების მანძილზე. გაანალიზებულია არსებული მდგომარეობა და დასახულია გზები თუ, როგორ შეიძლება გაიზარდოს ამ სფეროში ინვესტირება.

ვ. ბურდული. ქვეყნის ეკონომიკის გლობალურ და რეგიონულ ეკონომიკურ სისტემებში ინტეგრაციის აუცილებლობის პირობებში საჭიროა კურსის აღება განვითარების ნეოინდუსტრიულ ტიპზე (შესაბამისი დარგობრივი სტრუქტურის ფორმირება) და ინოვაციური ეკონომიკის ფორმირებაზე (უკანასკნელის ფორმირება ძლიერად დამოკიდებულია ქვეყანაში ცოდნის ეკონომიკის მდგომარეობაზე). ეფექტიანი ეკონომიკის აშენების უზრუნველყოფაში განსაკუთრებული როლი გააჩნია საკმაოდ მსხვილი სახელმწიფო და კერძო განვითარების საფინანსო ინსტიტუტებისა და, ასევე, თანამედროვე ქსელური ურთიერთობების თავისდროულ ფორმირებას. ამიტომ, ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების მოდელის (ეკონომიკის დარგობრივი, ორგანიზაციული და ინსტიტუციური სტრუქტურა, მათი განვითარების სტრატეგია, განვითარების სახელმწიფო და ბიზნეს-კოორდინაციის მექანიზმები) სრულყოფისას საჭიროა ასეთი განვითარების აღნიშნული სისტემაშემქმნელი პირობების და კომპონენტების გათვალისწინება.

ამასთან დაკავშირებით, ნაშრომში გამოკვლეულია ცნებების “ნეოინდუსტრიული განვითარება” და ‘ინოვაციური ეკონომიკა” შინაარსის, ურთიერთკავშირის და ურთიერთდამოკიდებულების თეორიული ასპექტები.

გამოკვლეულია და დასაბუთებულია ცნებების ”ნეოინდუსტრიული განვითარება” და “ნეოიდუსტრიული ეკონომიკა” შინაარსი, ყურადღების აქცენტირებით მათი სტრუქტურულ-დარგობრივ და სტრუქტურულ-ტექნოლოგიურ ასპექტებზე.

კრიტიკულად გამოკვლეულია ცნების “ინოვაციური ეკონომიკა” რამდენიმე თანამედროვე დეფინიცია და ამის საფუძველზე ფორმულირებულია და დასაბუთებულია ავტორისეული გაფართოებული დეფინიცია (სხვა განხილული დეფინიციების დადებითი მხარეების გათვალისწინებით).

ნაჩვენებია და დასაბუთებულია ცნებების “ნეოინდუსტრიული განვითარება”, “ინოვაციური ეკონომიკა” და “ცოდნის ეკონომიკა” ურთიერთკავშირი”, “ურთიერთდამოკიდებულება” და ნაწილობრივი ურთიერთშეთავსება და დამტკიცებულია, რომ გლობალიზაციისა და რეგიონალიზაციის პირობებში ისინი წარმოადგენენ ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების უპირობო ძირითად მიმართულებებს.

განსაკუთრებული ყურადღება ნაშრომში ეთმობა განვითარების საფინანსო ინსტიტუტებისა და ქსელური ურთიერთკავშირების თანამედროვე შინაარსისა და სისტემატიზაციის კვლევას. ნაჩვენებია, რომ ეს ცნებები წარმოადგენენ ქვეყნის ნეოინდუსტრიული ინოვაციური განვითარების მთავარ უპირობო ატრიბუტებს. ნაშრომში ასევე მოყვანილია ქვეყანაში განვითარების საფინანსო ინსტიტუტებისა და ქსელური ურთიერთკავშირების ფორმირების მაგალითები.

ვ. ბურდული. ნაშრომში განხილულია საქართველოს ეკონომიკის თვითკმარობის დონის ამაღლების პრობლემები მისი დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების, დივერსიფიკაციის, ექსპორტის მოცულობის ზრდისა და იმპორტჩანაცვლებითი წარმოების მასშტაბების ზრდის საფუძველზე. ამასთან

დაკავშირებით გამოკვლეულია სტრუქტურული ეფექტის გაგება (უპირატესად მისი სტრუქტურულ-დარგობრივი ასპექტები) და მისი შეფასების ხერხები, რომელთა შორის მთავარ როლს თამაშობს ეკონომიკის თვითკმარობის დონის შეფასება. გამოკვლეულია ეკონომიკის თვითკმარობის დონე გამსხვილებული დარგობრივი ჯგუფების ჭრილში და ამის საფუძველზე შემოთავაზებულია საქართველოს ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების მიმართულებები (პრიორიტეტული დარგების წინმსწრები განვითარების გზით). ამის შემდეგ მოცემულია საქართველოს სტრუქტურულ-დარგობრივი პოლიტიკისა და მისი ინსტრუმენტების სრულყოფის მიმართულებები, იმ შესაძლებლობების გათვალისწინებით, რომლებსაც იძლევიან საქართველოს ევროკავშირთან ასოციაციის შესახებ შეთანხმების დებულებები.

ვ. ბურდული. ნაშრომში დასაბუთებულია, რომ პოსტკომუნისტური ქვეყნის რეგიონების განვითარების კოორდინაციის თანამედროვე მექანიზმი ადაპტირებული უნდა იყოს გლობალიზაციის პირობებისადმი. განხორციელებულია რეგიონების ჭრილში საქართველოს ეკონომიკური მდგომარეობის ანალიზი, რომელმაც გამოავლინა: საქათველოს რეგიონების ჩამორჩენილობა რუსეთის და უკრაინის რეგიონებისაგან ერთ სულ მოსახლეობაზე შექმნილი მთლიანი რეგიონული პროდუქტის მაჩვენებლის მიხედვით; კეთილდღეობის დონის უთანაბრობა საქართველოს რეგიონებს შორის; მრეწველობისა და საქმიანობის ზოგიერთი სხვა სახის განვითარების დაბალი დონე საქართველოს რიგ რეგიონში. გამოვლენილია ასევე ერთ დასაქმებულზე შექმნილი დამატებული ღირებულების მაჩვენებლის დაბალი დონე საქმიანობის ძირითადი სახეების ჭრილში. დასახულია რეგიონებში ეკონომიკური სიტუაციის გაუმჯობესების ძირითადი მიმართულებები. განხილულია საქართველოში რეგიონული განვითარების კოორდინაციის თანამედროვე მდგომარეობა. განვითარებული ქვეყნების გამოცდილებისა და ტრანსფორმაციული პერიოდის თავისებურებების გათვალისწინებით მოცემულია და დასაბუთებულია რეგიონების ეკონომიკური და სოციალური განვითარების სტრატეგიის შემუშავებისა და ასეთი განვითარების კოორდინაციის და სტიმულირების სისტემების სრულყოფის გზები. ზოგიერთი განვითარებული და განვითარებადი ქვეყნის გამოცდილების გათვალისწინებით შემოთავაზებულია საქართველოში საჯარო მართვის დეცენტრალიზაციის გზები.

ვ. ბურდული. ნაშრომში განხილულია საქართველოს ეკონომიკის თვითკმარობის დონის ამაღლების პრობლემები მისი დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების, ექსპორტის დივერსიფიკაციის და მისი მოცულობის ზრდისა, ასევე, იმპორტჩანაცვლებითი პროდუქციის მასშტაბების ზრდის ხარჯზე. ამასთან დაკავშირებით გამოკვლეულია სტრუქტურული ეფექტის გაგება (ძირითადად, მისი სტრუქტურულ-დარგობრივი ასპექტების) და მისი გაზომვის ხერხები (რომელთა შორის მთავარ როლს თამაშობენ ეკონომიკის და მისი სექტორების თვითკმარობის დონის შეფასებები). შესწავლილია ეკონომიკის თვითკმარობის დონე აგრეგირებული დარგობრივი ჯგუფების (სექტორების) ჭრილში და ამის საფუძველზე შემოთავაზებულია საქართველოს ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების გზები პრიორიტეტული დარგების წინმსწრები განვითარების გზით.

თ. გოგოხია. სტატიაში წარმოდგენილია ტექნოლოგიური და მარკეტინგული ინოვაციების არსი, როლი და მნიშვნელობა ფირმის ეფექტიანობის ამაღლებაში განვითარებული და განვითარებადი ქვეყნების მაგალითზე.

თ. გოგოხია. სტატიაში განხორციელებულია შესაბამის ლიტერატურაში აღწერილი იმ ემპირიული კვლევების გარკვეული ნაწილის მიმოხილვა, რომელიც ეხება ფირმებში ტექნოლოგიური და არატექნოლოგიური (მათ შორის მარკეტინგული) ინოვაციების დანერგვის სტიმულებსა და ბარიერებს.

ჩვენი დასკვნის მიხედვით, განვითარებად (განსაკუთრებით, გარდამავალი ეკონომიკის) ქვეყნებში ფირმის დონეზე ინოვაციების დანერგვის სტიმულები და ბარიერები ერთმანეთისგან განსხვავდება ან ტიპის, ან მოქმედების ძალის მიხედვით. ამ მდგომარეობას განაპირობებს კონკრეტული ქვეყნის თავისებურებები და სპეციფიკა.

ნ. დავლაშერიძე. სტატიაში გამოთქმულია ეკონომიკის დარგში ნობელის პრემიის ლაურეატის ს. კუზნეცის შეხედულებები ეკონომიკის ინოვაციური განვითარების მდგრადი განვითარების აქტუალურ პრობლემებზე. უწყვეტ ეკონომიკური განვითარების პროცესზე. აღნიშნულია, რომ ეკონომიკური ზრდის პრობლემები შორდება წმინდა ეკონომიკურს. ეკონომიკური ზრდის ფესვების აღმოსაჩენად უნდა დავეყდრნოთ სხვა სოციალურ მეცნიერებებს – სოციოლოგიას, პოლიტოლოგიას, დემოგრაფიას.

ნ. დავლაშერიძე. სტატიაში განხილულია სტატისტიკის ინდიკატორები და მაჩვენებლები, რაც ევროკავშირის ქვეყნებს საშუალებას აძლევს, განსაზღვრონ ინოვაციური განვითარების ლიდერები და აქტუალობა, შეაფასონ ინოვაციური საქმიანობა ძირითად კონკურენტებთან – აშშ-თან და იაპონიასთან შედარებით, გამოავლინონ და გამოიყენონ საუკეთესო გამოცდილება. ამავე დროს აღნიშნულია, რომ ინოვაციური განვითარების შეფასების ერთმნიშვნელოვანება არ შეიძლება

ჩაითვალოს გადაწყვეტილად.
ლ. დათუნაშვილი. სტატიაში გაანალიზებულია 2000-2014 წლებში საქართველოს სოფლის მეურნეობაში მიმდინარე სტრუქტურული ცვლილებები, რაც გამოიხატა სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გამოშვებაში მემცენარეობის ხვედრითი წილის შემცირებაში და სასოფლო-სამეურნეო მომსახურეობის ხვედრითი წილის ზრდაში. ერთწლიანი კულტურების სტრუქტურაში მარცვლოვანი და მარცვლოვან-პარკოსანი კულტურების ხვედრითი წილის ზრდაში, ტექნიკური კულტურების, კარტოფილისა და ბოსტნეულის, ასევე საკვები კულტურების ხვედრითი წილის შემცირებაში. მრავალწლიანი კულტურებიდან ყურძნის და ციტრუსის წარმოების ზრდაში, ხილისა და განსაკუთრებით ჩაის ფოთლის წარმოების შემცირებაში.

სტატიაში დადგენილია, რომ მეცხოველეობის დარგობრივ სტრუქტურაში გაიზარდა მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის, თხისა და ცხვრის სულადობა, ასევე ფუტკრის ოჯახის რაოდენობა, შემცირდა ფრინველისა და ღორის სულადობა, ხოლო შეწყდა მეაბრეშუმეობის, როგორც დარგის არსებობა. სტატიაში დასახულია რიგი ღონისძიებები სოფლის მეურნეობის დარგობროვი სტრუქტურის სრულყოფის მიმართულებით.

ლ. დათუნაშვილი. სტატიაში შესწავლილი და გაანალიზებულია საქართველოში მეციტრუსეობის განვითარების ზოგიერთი ისტორიული ასპექტი. ყურადღება გამახვილებულია პოსტსაბჭოთა პერიოდში დარგის განვითარებისათვის განხორციელებულ ღონისძიებებზე როგორც ციტრუსების ფართობის, ისე ციტრუსოვანთა ნაყოფის წარმოების გადიდების მიმართულებით. საბაზრო ეკონომიკაზე გარდამავალ პერიოდში დიდი მნიშვნელობა აქვს ციტრუსოვანთა ნაყოფის რეალიზაციისათვის როგორც ძველი, ისე ახალი გასაღების ბაზრის ათვისების საკითხს. სტატიაში ხაზგასმულია როგორც ახლო და შორეულ საზღვარგარეთის ქვეყნებთან აღნიშნული პრობლემის დარეგულირების, ასევე ქვეყნის შიგნით საკონსერვო წარმოების განვითარების ბაზაზე ციტრუსოვანთა ნაყოფის გადამუშავების და ამ სახით საექსპორტოდ გატანის აუცილებლობაზე. სტატიაში ჩამოყალიბებულია წინადადებები და დასახულია ღონისძიებები, რომელთა რეალიზაცია ხელს შეუწყობს დარგის შემდგომ განვითარებას.

ლ. დათუნაშვილი. სტატიაში შესწავლილი და გაანალიზებულია ბოლო 20 წლის მანძილზე ქვეყანაში მიმდინარე კატაკლიზმების ფონზე (ეკონომიკური და ენერგოკრიზისი, მოუფიქრებელი ეკონომიკური რეფორმები, სამეურნეო კავშირების მოშლა, სეპარატიზმი, სამოქალაქო ომი, ლტოლვილთა დიდი ნაკადი და სხვა) როგორი დეგრადაცია განიცადა საქართველოს აგროსამრეწველო კომპლექსმა და მთლიანად ქვეყნის ეკონომიკამ. ასევე აღნიშნულმა მოვლენებმა თუ რა მძიმე დაღი დაასვა ქვეყნის ყველაზე განვითარებულ დარგს – მეჩაიეობას, რომლის მზა პროდუქცია პოსტსაბჭოთა პერიოდში დაახლოებით 90%-მდე ექსპორტზე გადიოდა, ძირითადად რუსეთისა და სხვა მოკავშირე რესპუბლიკების ბაზრებზე.

სტატიაში ხაზგასმულია თუ როგორ განადგურდა მეჩაიეობის დარგის მომსახურე დარგები და მთლიანი ინფრასტრუქტურა, ასევე, თუ როგორ მკვეთრად შემცირდა ჩაის ფართობი და შესაბამისად ჩაის წარმოება საქართველოში. დადგენილია ის მიზეზები, რამაც ხელი შეუწყო დარგის ასეთ დაკნინებას, გამოთქმულია წინადადებები და ჩამოყალიბებულია ღონისძიებათა კომპლექსი დარგის შემდგომი განვითარების მიმართულებით.

ლ. დათუნაშვილი. სტატიაში შესწავლილია მევენახეობის, როგორც სოფლის მეურნეობის ერთ-ერთი უძველესი და პრიორიტეტული დარგის, მდგომარეობა საქართველოში. დადგენილია, რომ ბოლო 20 წლის მანძილზე მნიშვნელოვანი ცვლილებები შეინიშნება ქვეყანაში როგორც ვენახის ფართობის, ისე ყურძნის წარმოების მხრივ. 1995-2014 წლებში ყურძნის წარმოება 197,5 ათასი ტონით შემცირდა.

სტატიაში ხაზგასმულია იმ მიზეზების შესახებ, რამაც გამოიწვია ყურძნის წარმოებაში არსებული მდგომარეობა (მოიშალა ძველი კავშირები, გაიძარცვა და განიავდა ყურძნის გადამამუშავებელი ქარხნების მანქანა-დანადგარები და რაც გადარჩა, მორალურად და ფიზიკურად მოძველებულია). საქართველოში წარმოებული სამარკო ღვინოებისა და ღვინომასალების ექსპორტი ძირითადად რუსეთსა და პოსტსაბჭოთა რესპუბლიკებში ხდებოდა. დღეისათვის ეს სივრცე მნიშვნელოვნად შემცირებულია.

სტატიაში ჩამოყალიბებულია წინადადებები და დასახულია ღონისძიებები მევენახეობა-მეღვინეობის პროდუქციის წარმოების გადიდების მიმართულებით.

ლ. დათუნაშვილი. სტატიაში შესწავლილია მეცხოველეობაში, როგორც ქვეყნის აგრარული სფეროს ძირითად დარგში არსებული მდგომარეობა. გაანალიზებულია მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის (ფურკამეჩის ჩათვლით), ღორის, ცხვრისა და თხის სულადობის, ასევე სხვადასხვა სახის ფრინველის, კვერცხის, თაფლისა და რძის წარმოებაში არსებულ რაოდენობრივ ცვლილებებზე მოქმედი ფაქტორები. ყურადღება გამახვილებულია მეაბრეშუმეობასა და საკვებწარმოებაში არსებულ მდგომარეობასა და განვითარების შესაძლებლობებზე. მითითებულია 2000-2014 წლებში საქართველოში მეცხოველეობის პროდუქციის წარმოების შემცირებაზე სხვადასხვა ობიექტური და

სუბიექტური მიზეზების არსებობაზე, დაფიქსირებულია მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის, ღორის, ცხვრისა და თხის, ასევე ფრინველის დაცემის მიზეზები. ყურადღება გამახვილებულია ზოოტექნიკური და ვეტერინარული მომსახურების, ასევე აგრარული სფეროს ინფრასტრუქტურის განვითარების მეტად დაბალ დონეზე.

სტატიაში გამოთქმულია წინადადებები და დასახულია ღონისძებები მეცხოველეობის შემდგომი განვითარების მიმართულებით.

ლ. დათუნაშვილი. სტატიაში გაშუქებულია მეაბრეშუმეობის ჩასახვისა და განვითარების საკითხებზე დარგის უცხოელი მკვლევარების შეხედულებები (მუკერჯნი, ტიხომიროვი, რონდო, მუხამედოვი, შავროვი). ყურადღება გამახვილებულია საქართველოში აბრეშუმის გრენის შემოტანისა და შემდგომ დარგის განვითარების შესახებ ქართველ მკვლევართა მიერ გამოთქმულ მოსაზრებებზე (აბესაძე ა., ბოცვაძე ს., კალაძე ა. და სხვები) მოტანილია უცხოელ მოგზაურთა მიერ სხვადასხვა პერიოდში საქართველოში მოგზაურობის დროს მათ მიერ დანახული და შეფასებული ქვეყნის მეურნეობის სხვადასხვა დარგის, მ. შორის მეაბრეშუმეობის არსებული მდგომარეობა. სტატიაში შესწავლილია საქართველოს პოლიტიკური დამოუკიდებლობის გაუქმებისა და რუსეთთან მისი შეერთების შემდეგ მეაბრეშუმეობის (აბრეშუმის პარკის წარმოება) განვითარებისათვის მეფის რუსეთის მიერ გატარებული ღონისძიებები, რომლებმაც გარკვეულწილად განსაზღვრეს ქვეყნის ამ ტრადიციული დარგის შენარჩუნება და განვითარება.

ლ. დვალიშვილი. თანამედროვე სამყაროსათვის ყველაზე დიდ საფრთხეს წარმოადგენს ეკოლოგიური პრობლემები.

ადამიანს არსებობისათვის სჭირდება ისეთი გარემო, სადაც იქნება სუფთა ჰაერი, წყალი, ჯანსაღი კლიმატი.

მთელ მსოფლიოში დიდი ყურადღება ეთმობა ატმოსფერული ჰაერის დაცვას ანთროპოგენური საქმიანობით დაბინძურებისაგან, რადგან ჰაერი ადამიანისათვის უმთავრესი სასიცოცხლო რესურსია.

მიგვაჩნია, რომ ეკოლოგიური პოლიტიკის ერთ-ერთი მთავარი და ამოსავალი წერტილი უნდა გახდეს დედამიწის დაცვა მომხმარებლური დამოკიდებულებისაგან, რათა უზრუნველვყოთ მომავალი თაობების უსაფრთხო გარემოს შენარჩუნება.

დღეისათვის სოციალურ, ეკონომიკურ და სამართლებრივ სფეროებში მიმდინარე ცვლილებების პირობებში დღის წესრიგში უნდა დადგეს ახალი მიდგომები გარემოსდაცვით პოლიტიკასა და კანონმდებლობაში. ეკოლოგიის სფეროში სახელმწიფო პოლიტიკის გატარებისას განსაზღვრული უნდა იყოს გრძელვადიანი მიზნები, მიმართულებები, ამოცანები და პრინციპები გარემოს დაცვისა და ბუნებათსარგებლობის ხანგრძლივი მოთხოვნების შესაბამისად.

ლ. დვალიშვილი. მთელ მსოფლიოში დიდი ყურადღება ეთმობა ატმოსფერული ჰაერის დაცვას ანთროპოგენური საქმიანობით დაბინძურებისაგან, რადგან ჰაერი ადამიანისათვის უმთავრესი სასიცოცხლო რესურსია.

ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე მთავარ პასუხისმგებელ უწყებას ქვეყანაში გარემოს დაცვის სამინისტრო წარმოადგენს. დღესდღეობით ეკონომიკური საქმიანობები უკეთესი ტექნოლოგიებით და მენეჯმენტის მეშვეობით უნდა განვითარდეს, რათა მნიშვნელოვნად შემცირდეს ბუნებაზე ზეწოლის ზრდა. ნაშრომში მოცემულია ატმოსფერული ჰაერის დაცვის საკითხებთან დაკავშირებით საქართველოში მოქმედი ძირითადი ნორმატიული დოკუმენტები.

ც. თეთრაული. წინამდებარე ნაშრომში განხილულია ინფლაციის გამომწვევი მიზეზები და მისი განვითარების თავისებურებები. გაანალიზებულია მისი დარეგულირების გზები და ღონისძიებები.

ც. თეთრაული. სტატიაში განხილულია სახელმწიფოს არსი, მისი განვითარების სახეები და თავისებურებები; გაანალიზებულია სახელმწიფოს ძირითადი ეკონომიკური ფუნქციები, მისი როლი და მნიშვნელობა.

ე. კაკულია. განვითარებული ქვეყნების მასალების საფუძველზე ნაჩვენებია მცირე ბიზნესის როლი დასაქმე ბასა და უმუშევრობის შემცირებაში. ამ მიმართულებით გამოკვლეულია საქართველოში არსებ ული მდგომარეობა, გამოთქმულია მოსაზრება, მცირე ბიზნესის, როგორც უმუშევრობის შემცირების ერთ-ერთი ფაქტორის განვითარების აუცილებლობის შესახებ. ნაჩვენებია ქვეყანაში ამ მიმართულებით არსებული პოტენციალი.

ე. კაკულია. გამოკვეთილია ის კანონზომიერებები, რაც დღეისათვის ახასიათებს მცირე ბიზნეს ეკონომიკურ სისტემაში(თავისებურებები, მნიშვნელობა , არსი, როლი). კვლევის შედეგად საქართველოში მცირე ბიზნესის ფორმირება-განვითარება წარმოდგენილია გარდამავალი პერიოდის დაწყებიდან დღემდე ხუთ ეტაპად . 2016 წლიდან საქართველოს მცირე ბიზნესის ფორმირება -განვითარების(მეექვსე ეტაპი) სწორი პოლიტიკა უნდა შემუშავდეს , ამ სფეროში უნდა დაიწყოს ევროკავშირის პოლიტიკის პრინციპების და ინსტრუმენტების დანერგვა. მიუხედავად იმისა,რომ ევროინტეგრაცია ქვეყნის სტრატეგიული პოლიტიკაა,

ჯერ კიდევ არ არის დანერგილი მცირე ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობის ევროპის ქვეყნების სახელმწიფო პოლიტიკა. ევროკავშირის ერთ-ერთ მოთხოვნას წარმოადგენს მცირე ბიზნესის სოციალური როლის და მნიშვნელობის წახალისება.

ე. კაკულია. ქვეყნის სოციალური პოლიტიკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულებაა სოციალური დაზღვევა მისი ინფრასტრუქტურის ჩამოყალიბება. კვლევის შედეგად სოციალური დაზღვევის ბიზნესის განვითარების არსებული მდგომარეობის ანალიზის საფუძველზე წარმოდგენილია , იფორმაციული და ფინანსური ნაკადების მოძრაობის მექანიზმი. სოციალური დაცვის სახელმწიფო და კერძო სადაზღვევო სისტემის ფორმირება შეუძლებელია სოციალური დაზღვევის სისტემის განვითარაების მარეგულირებელი სახელმწიფო ერთიანი მექანიზმის ჩამოყალიბების გარეშე.ნაშრომში აღწერილია ამ მექანიზმის სტრუქტურის ავტორისეული ხედვა.

მ. კვარაცხელია. ნაშრომი ეხება ქართული ეკონომიკური აზრის განვითარების ზოგიერთ ასპექტს ისეთი დიდი მოაზროვნეების შემოქმედებაში, როგორიცაა: ილია ჭავჭავაძე და ნიკო ნიკოლაძე. მათ მიერ შესწავლილი საბაზრო ურთიერთობები დღესაც იძლევა გარკვეულ ორიენტირებს ქართული მოდელის პრინციპების შესაქმნელად.

მ. კვარაცხელია. სტატიაში განხილულია მიგრაციის საერთაშორისო პრობლემების ცალკეული ასპექტები, როგორიცაა მიგრაციული კრიზისი საერთაშორისო დონეზე, მსოფლიოში მიმდინარე პროცესების ფონზე. გაანალიზებულია საქართველოში არსებული მდგომარეობა მოსახლეობის მიგრაციასთან დაკავშირებით, ქვეყანაში მიმდინარე პროცესები და უახლოეს პერსპექტივაში მოსალოდნელი ტენდენციები. სტატიაში ნაჩვენებია ის, რომ მოსახლეობის მიგრაცია საუკუნის პრობლემაა, რაც მოითხოვს ქვეყნებისგან მეცნიერულად დასაბუთებული პროგრამების შემუშავებასა და მისი რეალიზაციისთვის სათანადო რესურსების მობილიზებას.

ა. კურატაშვილი. სამეცნიერო ნაშრომში განხილულია ევროინტეგრაციის თეორიული პრობლემები. განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილებულია სახელმწიფოს მიზანსა და საშუალებებზე, ეგრეთ წოდებულ "დემოკრატიაზე", "კანონის უზენაესობაზე" და "საბაზრო ეკონომიკაზე".

ა. კურატაშვილი. სამეცნიერო ნაშრომში განხილულია ავტორის მიერ შემოთავაზებული მსოფლიო ჩემპიონატის ჩატარება მეცნიერულ შემოქმედებაში საზოგადოებრივ მეცნიერებათა სფეროში – როგორც ხალხის ინტერესებისათვის ეფექტიანი სახელმწიფო მართვის აუცილებელი წინაპირობა.

ა. კურატაშვილი. სამეცნიერო ნაშრომში განხილულია სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამების აკრედიტაციისა და დოქტორანტების მომზადების სამართლებრივი პრობლემები.

ა. კურატაშვილი. სამეცნიერო ნაშრომში განხილული და დასაბუთებულია ავტორის პოზიცია, რომლის თანახმად ჩინეთის პოლიტიკური სისტემა – ეს არის არა კაპიტალიზმი, არამედ ადმინისტრაციულ-საბაზრო სოციალიზმი, რომელიც მიდის ჭეშმარიტად ადამიანური საზოგადოებისა და სახელმწიფოს მშენებლობის გზით.

ა. კურატაშვილი. სამეცნიერო ნაშრომში განხილულია ყოველი ადამიანის ინტერესებისათვის ეკონომიკის, საზოგადოების, სახელმწიფოს და კაცობრიობის პროგრესული განვითარების ავტორის მიერ შექმნილი კარდინალურად ახალი ფილოსოფიურ-სამართლებრივი საფუძვლები.

კერძოდ, პროგრესული განვითარების კარდინალურად ახალი თეორიული საფუძვლების სახით განხილულია: სოციალური მიზნის ფილოსოფია, ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია, თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია.

ა. კურატაშვილი. სამეცნიერო ნაშრომში განხილულია სახელმწიფოში ხალხის გენოციდის შენიღბული ფორმით "დაკანონება" – როგორც ადამიანურობის წინააღმდეგ ჩადენილი დანაშაული.

თ. ლაზარაშვილი, მ. მელაშვილი. ნაშრომში გაშუქებულია საფინანსო სისტემის არსებული მდგომარეობა და თავისებურებები საქართველოში. კერძოდ გაშუქებულია საქართველოში სახელმწიფო საწარმოების მართვის, საბანკო სისტემის განვითარების, ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ჩამოყალიბებისა და განვითარების და საპენსიო და სადაზღვევო სისტემის მდგომარეობის თავისებურებები. გამოვლენილია ამ სფეროებში არსებული დადებითი და უარყოფითი მხარეები და დასახულია მათი სრულყოფის ძირითადი მიმართულებები.

თ. ლაზარაშვილი, ნ. ბიბილაშვილი. სტატიაში განხილულია ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ჩამოყალიბების და განვითარების ძირითადი გზები და მიმართულებები საქართველოში. აგრეთვე გაანალიზებულია საქართველოში ფასიანი ქაღალდების ბაზრის თავისებურებანი, გამოვლენილია დადებითი და უარყოფითი მხარეები და დასახულია ფასიანი ქაღალდების ბაზრის განვითარების სრულყოფის გზები.

მ. მელაშვილი, ნ. ქისტაური. ნაშრომში განხილულია საბიუჯეტო პოლიტიკა, როგორც სახელმწიფო ეკონომიკური პოლიტიკის ძირითადი რგოლი, რომლის სწორად წარმართვაზე დიდადაა

დამოკიდებული ქვეყნის ეკონომიკური განვითარება და ამით მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება, განხილულია ბიუჯეტის ძირითადი ამოცანები, ფუნქციები, პრინციპები და სრულყოფის გზები.

მ. მელაშვილი, ნ. ქისტაური. ნაშრომში გაანალიზებულია თანამედროვე ეკონომიკის ისეთი უმნიშვნელოვანესი საკითხი, როგორიცაა საგადამხდელო ბალანსი, მისი რეგულირების სხვადასხვა კონცეფციები და მოდელები. ავტორებს მოტანილი აქვთ შესასწავლი პრობლემის შესახებ ისეთი საყოველთაოდ ცნობილი მეცნიერ-ეკონომისტთა შეხედულებები, როგორებიც არიან: დ. იუმი, დ. რიკარდო, ა. სმიტი, დ. ჰიუ, ჯ.წ. კეინსიანელები, რ. ჰარროდი, ვ, ვალრასი, ჯ, მილი, რ. მოლერი, რ, მანდელი, ი. ტინბერგერი და სხვები. ნაშრომში აგრეთვე განხილულია საქართველოს საგადამხდელო ბალანსის ბოლო წლების მდგომარეობა და სავაჭრო ბალანსის ძირითადი უარყოფითი მაჩვენებლების მიზეზები.

მ. მელაშვილი, ნ. ქისტაური, ქ. ქველაძე. ნაშრომში გაანალიზებულია მომსახურების სფეროს ისეთი მნიშვნელოვანი მიმართულება, როგორიცაა საინფორმაციო-საკომუნიკაციო დარგი. ბოლო წლებში მისი მნიშვნელობის უსწრაფესი ზრდა და შემდგომი განვითარების შესაძლებლობები. მსოფლიო მასშტაბით აღნიშნული დარგის სწაფმა წინსვლამ იმოქმედა საზოგადოების ცნობიერების ცვალებადობაზე და, შეიძლება ითქვას, რომ საფუძველი ჩაუყარა ახალი საზოგადოებრივი ფორმის – საინფორმაციო საზოგადოების ჩამოყალიბებას. ნაშრომში ნაჩვენებია აგრეთვე საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის დღევანდელი მდგომარეობა და მისი განვითარებისა და მთავარ სტრატეგიულ მიზნად გადაქცევის აუცილებლობას საქართველოში.

ი. ნათელაური, თ. თაფლაძე. ნაშრომში, საქართველოს საგადასახდელო ბალანსების ინფორმაციაზე დაყრდნობით, გაანალიზებულია საქონლითა და მომსახურეობით ქვეყნის საგარეო ვაჭრობა, გამოვლენილია და შეფასებულია მათი ცვლილების ტენდენციები საანალიზო პერიოდში.

ი. ნათელაური. გაანალიზებულია საქართველოს ეკონომიკური კავშირები უკრაინასთან და რუსეთთან ამ ქვეყნებთან ობიექტური მიზეზებით გამოწვეული ცვლილებების შემთხვევაში. შემოთავაზებულია ალტერნატიული ვარიანტები და მასთან დაკავშირებული პრობლემები.

ი. ნათელაური. სტატიაში გაანალიზებულია და შეფასებული საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და ცალკეული ქვეყნების მიერ 1992-2002 წლებში საქართველოსთვის გაცემული გრანტების, დახმარებების (ფინანსური, ტექნიკური და ჰუმანიტარული) რაოდენობრივი მაჩვენებლები და მათი მიმღები სფეროების სპექტრი.

ი. ნათელაური. ნაშრომში გაანალიზებულია მეფუტკრეობის ორი პროდუქტიდან თაფლისათვის მსოფლიო წარმოება და მსოფლიო ბაზარი, სანთელისათვის დანიშნულება და მნიშვნელობა, ძირითადად აზიისა და ევროპის ქვეყნების მაგალითზე; გამოკვლეულია თაფლის მსოფლიო წარმოებაში არსებული ტენდენციები და მოსალოდნელი ცვლილებები. სანთელთან მიმართებაში აქცენტირებულია საეკლესიო სანთელი, მისი ისტორიული მნიშვნელობა და დანიშნულება.

ი. ნათელაური. საქართველოს საგადასახდელო ბალანსების მიხედვით გაანალიზებულია და ერთმანეთთან შედარებულია მიმდინარე ოპერაციების ანგარიშები, კაპიტალური და ფინანსური ანგარიშები და სარეზერვო აქტივების ცვლილება დროის ორი პერიოდის 1994-2002 წწ და 2003-2012წწ.

ზ. ნოზაძე. ნაშრომში მოცემულია საქართველოში წყლის რესურსების გაჭუჭყიანებით და არარაციონალური გამოყენების შედეგად მიყენებული ეკონომიკური ზარალის შეფასება. მოცემულია კონკრეტული წინადადებები და რეკომენდაციები წყლის რესურსების დაცვისა და რაციონალური გამოყენების საქმეში, რაც საბოლოოდ შეამცირებს ქვეყნის ეკონომიკური ზარალის სიდიდეს.

ვლ. პაპავა, თ. თაფლაძე. სტატიაში განხილულია ლიბერტარიანიზმის კლასიკური მოდელის ქართული მოდიფიკაცია, რომელიც ეფუძვნება მხოლოდ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების დაცვას და ეკონომიკური მეცნიერების უცოდინრობას.

ვლ. პაპავა. სტატიაში განხილულია საქართველოს ევროკავშირში გაწევრიანების პრობლემა. თუკი გვინდა საქართველო ოდესმე ევროპის განუყოფელ ნაწილად იქცეს, აუცილებელია ქვეყნის ეკონომიკის ევროპული ტიპის საბაზრო ეკონომიკის მიმართულებით ტრანსფორმაცია. გაურკვეველი რჩება რუსეთთან ურთიერთობის მომავალი, როგორც ზოგადად, ისე ეკონომიკური კუთხითაც. მართალია, ქართული წარმოების პროდუქცია რუსეთის ბაზარზე დაბრუნდა, მაგრამ ხაზი უნდა გაესვა, რომ ნაკლებად ექვემდებარება პროგნოზებს რუსეთთან სავაჭრო ურთიერთობების სრული მასშტაბით აღდგენის შესაძლებლობა, ვინაიდან ეს საკითხი უფრო პოლიტიკური ხასიათისაა, ვიდრე ეკონომიკური.

ვლ. პაპავა. 2003 წლის ნოემბრის ვარდების რევოლუციის შემდეგ გატარებულ რეფორმები საერთაშორისო დონეზე აღიარებულია როგორც ლიბერტარიანული. ამ შეხედულების უკან იდგა ის ფაქტი, რომ ბიზნესის დასაწყება საჭირო ლიცენზიების და ნებართვების დიდი ნაწილი იქნა გაუქმებული. იმავდროულად, საქართველოს მთავრობა რეგულარულად არღვევდა საკუთრების

უფლებებს და სასამართლო სისტემა ფაქტობრივად იყო პროკურატურის კონტროლქვეშ. ქართველი იმით "ლიბერტარიანელები" განსხვავდებიან ნამდვილი ლიბერტარიანელებისაგან, რომ ქართველთათვის ლიბერტარიანიზმი არ ყოფილა ეკონომიკის ცოდნაზე დაფუძვნებული არჩევანი; პირიქით, მათთვის ასეთი არჩევანი იყო ნიღაბი ეკონომიკის არცოდნის დასაფარავად.

ზ. რევიშვილი. გაშუქებულია აგრარული სექტორის ტრანსფორმირებისა და განვითარების: ზრდის სტადიების, სტრუქტურული ტრანსფორმაციისა და დამოკიდებულების თეორიები; დუალისტური ეკონომიკის მოდელები და სხვა.

განხილულია "ფართო საფუძვლიანი, ერთმოდელიანი სტრატეგია", რომელიც ითვალისწინებს უპირატესად ყოვლისა მცირე და საშუალო მეურნეობების განვითარების ხელშეწობას; ასევე გაშუქებულია "დუალისტური სტრატეგია", რომელიც განაპირობებს ბიმოდელურ სასოფლო-სამეურნეო სტრუქტურის ჩამოყალიბებას და აქცენტირებულია მსხვილი მიწათმფლობელობის ხელშეწყობაზე. საქართველოს სოფლის მეურნეობის რეფორმირებისა და მომდევნო პროცესების შედეგების გათვალისწინებით, განვითარებულია მოსაზრება "ფართო საფუძვლიანი სტრატეგიის" შემუშავებისა და განხორციელების თაობაზე.

ზ. რევიშვილი. გაშუქებულია სოფლის ქალაქისგან ჩამორჩენის თეორიული საკითხები, პრობლემის არსი და სტრუქტურა; ლიტერატურაში არსებული სოფლის მეურნეობისა და სოფლის ტრანსფორმირებასთან დაკავშირებული განსხვავებული მიდგომები. გაანალიზებულია სოფლის მეურნეობაში არსებული, რეფორმირების შედეგად წარმოქმნილი ეკონომიკური პრობლემები.

გაშუქებულია საქართველოს სასოფლო დასახლებების ტიპების და მათში მოსახლეობის ცვლილებების ტენდენცია; დახასითებულია სასოფლო დასახლებების ტიპები.

ზ. რევიშვილი. გაშუქებულია საქართველოს სოფლის მძიმე სოციალური მდგომარეობის: სიღარიბის, არასრული დასაქმებისა და ფარული უმუშევრეობის, სოციალური უზრუნველყოფის დაბალი დონის მიზეზები. ნაჩვენებია ქალაქთან შედარებით სოფლის სიღარიბის მაღალი დონე, სიღარიბის მეტი სიღრმე და მეტი სიმწვავე. გამახვილებულია ყურადღება სოფლად არასრული დასაქმებისა და ფარული უმუშევრობის არსებულ მდგომარეობაზე.

ზ. რევიშვილი. გაშუქებულია ეკონომიკასა და ბიზნესში სახელმწიფო ჩარევისა თუ ჩაურევლობის თეორიული საკითხები ისტორიულ ასპექტში. გამახვილებულია ყურადღება სახელმწიფოს ეკონომიკაში ჩარევის კეინზიანურ მიდგომებზე. გაშუქებულია რიგი განვითარებადი და განვითარებული ქვეყნების გამოცდილება სოფლის მეურნეობის სახელმწიფოებრივი რეგულირებასთან დაკავშირებით, ნაჩვენებია ამ რეგულირების სხვადასხვა ფორმები და მეთოდები. გამახვილებულია ყურადღება საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამთავრობო ინტერვენციის საჭიროებებზე და პრიორიტეტულ მიმართულებებზე.

განვითარებულია პოზიცია საქართველოში ერთიანი განსახლებითი სისტემების – „ქალაქი-სოფელი", „მუნიციპალიტეტის ცენტრი-სოფელი" ფორმირების სახელმწიფო ხელშეწყობის თაობაზე.

რ. სარჩიმელია. ნაშრომში განხილულია ეკონომიკის აქტუალური პრობლემები საქართველოს ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის ფორმირებასთან დაკავშირებით და წინააღმდეგობები, რომელთა გაუთვალისწინებლობა ზარალს იწვევს და საგარეო ვაჭრობის ეკონომიკაში ბარიერებს ქმნის. დახასიათებულია პოსტსაბჭოთა საქართველოს ევროკავშირთან შეღწევის შესაძლებლობები და საგარეო ვაჭრობის ეკონომიკური ეფექტიანობა გლობალიზაციის პირობებში. დასმულია წრფივი დაპროგრამების ახალი ამოცანა და წარმოდგენილია შესაბამისი მოდელი, რომელიც საგარეო ვაჭრობის შესაძლებლობის გაფართოებას ეხება.

რ. სარჩიმელია, რ. ლორთქიფანიძე. განხილულია პრივატიზაციასთან დაკავშირებული მოსახლეობის ფენებად ფორმირების პროცესი.

დღევანდელ საქართველოში, ისევე, როგორც მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანაში, არასაკმარისია მოსახლეობის ცხოვრების საშუალო დონე. აქედან გამომდინარე, წარმოჩენილია კეთილსინდისიერი მოსახლეობის საშუალო ფენის შექმნის პრობლემა და შემოთავაზებულია რეკომენტაციები პრივატიზების ეფექტიანობისა და დირექტიული მართვის სისტემის მოდერნიზებისათვის.

შინაარსობრივ განმარტებასთან შესაბამისობაში, მოყვანილია ეკონომიკური კონკურენციის მრავალმხრივი მოდიფიკაცია, როგორც გლობალიზაციის პოტენციალის ასამოქმედებელი ფაქტორი.

განხილულია პოსტსაბჭოთა საქართველოს სოფლის მეურნეობაში პრივატიზაციის ჩატარების პრობლემურობა, რის გამოც იგნორირებულია სოფლის მიმზიდველობა და მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის გავლენით შექმნილია სოფლის მოსახლეობის ქალაქად მასობრივი გადასვლის წინაპირობა.

საბაზრო ეკონომიკის შესაძლებლობების სტიმულირების მიზნით, შემოთავაზებულია ყოფილი კოლმეურნეობების ბაზაზე საქართველოს ბუნებრივ-ისტორიული პროცესების წარსულში დამკვიდრებული ე.წ. "ხოდაბუნების" აღდგენა, ბაზარზე მათი ნაწარმის თავისუფალი გაცვლის

პირობით.
რ. სარჩიმელია. განხილულია საბაზრო ეკონომიკის განვითარებაზე ხელშემშლელი მბრძანებლური დაგეგმვის უარყოფითი შედეგების ინერციული გავლენა საბჭოთა კავშირის და პოსტსაბჭოთა საქართველოს ეკონომიკაზე.

გაანალიზებულია მბრძანებლური დაგეგმვის სისტემის საბაზრო ეკონომიკასთან შეუთავსებლობისა და კიბერნეტიკის რეალური განმარტების დამახინჯების შემთხვევები.

მოცემულია ფიზიკის დარგში ნობელის პრემიის ლაურეატ პეტრე კაპიცას მიერ შემუშავებული მბრძანებლური დაგეგმვის სისტემის ჯონ მეინარდ კეინზის საბაზრო ეკონომიკით მშვიდობიანი ჩანაცვლების სქემა, რომლის მიმზიდველობის მიუხედავად, იგი გამოუყენებელი დარჩა საბაზრო ეკონომიკის მბრძანებლური დაგეგმვის სისტემასთან შეუთავსებლობის მიზეზით. თუმცა სქემა, როგორც 70-იანი წლების საბჭოთა კავშირის დაშლის ოპტიმისტური პროგნოზის მაცნე, ყურადსაღები იყო მსოფლიოში.

დახასიათებულია საქართველოში ეკონომიკის მათემატიკურ-კიბერნეტიკული მიმართულება, რომელიც აკადემიკოსმა ილია ვეკუამ, დროის პროგრესული ცვლილებების გათვალისწინებით, მათემატიკის ეკონომიკაში გამოყენების პერსპექტივას დაუკავშირა და შესაბამისი პრობლემების დაფუძნებაზეც იზრუნა.

ჩატარებულია მსჯელობა იმის შესახებაც, რომ საბჭოთა კავშირში კიბერნეტიკის ცალკეული სამეცნიერო დარგის სპეციალობებად დანაწევრება შეცდომა იყო, რაც შემდგომ, რეალურად პოსტსაბჭოთა საქართველოს ეკონომიკურ-მათემატიკურ მოდელირებაში დაზუსტდა.

თ. ქავთარაძე. ნაშრომში შესწავლილია პირუტყვის გადასარეკი ტრასების თანამედროვე მდგომარეობა, რომელმაც ცხვარი უნდა უზრუნველყოს საკვებით წლის განმავლობაში დაახლოებით 60-70 დღე. ნაჩვენებია, რომ ყიზლარის საზამთრო საძოვრების დაკარგვის შემდეგ, ყაზბეგის, დუშეთის, ახალგორის, თიანეთის რაიონის მეცხვარეობას არ გააჩნია საქართველოს ზამთრის საძოვრებზე ცხვრის გადასარეკი ტრასა. ნაშრომში პირველადაა წამოყენებული წინადადება, რომ ჩრდილოკავკასიელ მწყემსებთან ერთად ერთობლივად შეიქმნას ფერმერული საწარმოები, რომელთა ცხვარი ყიზლარის ზამთრის საზოვრებზე გამოიზამთრებდა, ზაფხულს კი ჩვენი მთების საძოვრებზე გაატარებდა.

თ. ქავთარაძე. ნაშრომში შესწავლილია რძის შესყიდვის პრობლემები საქართველოში. გამოვლენილია არაეფექტურობის მიზეზები. პირველადაა წამოყენებული წინადადება, ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული იყოს, რომ წლის დასაწყისში რძის ქარხნებმა ფერმერულ მეურნეობებს მისცენ ფულადი ავანსი, რომელიც რძის შესყიდვის ანგარიშში თანდათან დაიფარება. დადგენილია, სოფლად მერძევეობის ორგანიზაციულ-ტექნიკური საკითხები დაიყვანება მხოლოდ, გლეხების მიერ რძის შემკრებ პუნქტებში რძის ჩაბარებით. წამოყენებულია წინადადება რძის შესყიდვის ცენტრალური გადაზიდვის დანერგვით, სატრანსპორტო ხარჯებისაგან გამოთავისუფლდებიან ფერმერული მეურნეობები, ხოლო რძის მრეწველობის საწარმოები პასუხისმგებელი გახდებიან რძის შესყიდვა-დაბინავებაზე.

თ. ქავთარაძე. ნაშრომში შესწავლილია ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი ღონისძიებანი, რომელიც მიმართულია სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტებზე ფასწარმოქმნისა და შესყიდვების განსახორციელებლად. წამოყენებულია წინადადება, ფასწარმოქმნის დროს გათვალისწინებული იქნას ყველა დარგისა და კულტურის რენტაბელობა. ერთი დარგისა და კულტურის მეორე დარგისა და კულტურის ხარჯზე მუდმივად შენახვა მიზანშეწონილად არ შეიძლება ჩაითვალოს. ნაშრომში შესწავლილია რძისა და პირუტყვის შესყიდვის აქტუალური პრობლემები საქართველოში; ყურადღებაა გამახვილებული მეცხოველეობის პროდუქტების შესყიდვის ხარისხოვანი მაჩვენებლების გაუმჯობესებაზე; პირველადაა წამოყენერბული ყურძნისა და ციტრუსების მსგავსად დოტაცია დაწესდეს მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოებაშიც.

ქ. ქველაძე. სტატიაში განხილულია ტურიზმის, როგორც მომსახურების დარგის, განვითარების ზოგიერთი ასპექტი და მისი გავლენა საქართველოს ეროვნულ ეკონომიკაზე, ასევე მიმოხილულია საქართველოში მომსახურების სფეროს ის ზოგიერთი ეკონომიკური მახასიათებელი და მოცულობები, რომლებსაც ძირეული ცვლილებების მოხდენა შეუძლიათ ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკის განვითარებაში და გამოყოფილია ეროვნული ტურიზმის განვითარების ის ხელშემშლელი ფაქტორები, რომელთა შემცირება ან აღმოფხვრა უზრუნველყოფს ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას, ფართო მასებისათვის სამუშაო ადგილების შექმნასა და ადგილობრივი მოსახლეობის აქტიურ ჩართულობას ეროვნული ეკონომიკური განვითარების პროცესში.

ქ. ქველაძე, ნ. ქისტაური, მ. მელაშვილი, ნაშრომში განხილულია თანამედროვე ეკონომიკის განვითარების ძირითადი ტენდენცია - მომსახურების სფეროს უსწრაფესი ტემპით ზრდა. აქ განხილულია მომსახურება, როგორც საქონელი, მისი სპეციფიკური მხასიათებლები, სახეობები და ამ სახეობათა ჯგუფების საერთაშორისო კლასიფიკაცია; გაანალიზებულია საქართველოში

მომსახურების სახეობათა თითოეული ჯგუფი საკმაოდ მდიდარი ციფრობრივი მასალის საფუძველზე, რომელიც ძირითადად ცხრილების სახითაა მოყვანილი. ნაშრომში ასევე განხილულია მომსახურების სფეროს შემდგომი სრულყოფისა და საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაზე მისი გავლენის ძირითადი ფაქტორები, გზები და პერსპექტივები.

ნ. ქისტაური, მ. მელაშვილი. ნაშრომი ეძღვნება დღეისათვის მეტად აქტუალურ თემას - უცხოური ინვესტიციების როლს ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში.

კაპიტალის საერთაშორისო მასშტაბით მოძრაობამ წარმოქმნა უცხოური ინვესტიციების უზარმაზარი მოცულობა, განსაკუთრებით განვითარებად ქვეყნებში, მათ რიცხვშია საქართველოც. საერთაშორისო პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ უცხოური ინვესტიციების განხორციელებას გააჩნია როგორც დადებითი, ასევე უარყოფითი მხარეები, რაც ნაშრომში არის ნაჩვენები. ასევე გაანალიზებულია საქართველოში ბოლო (2006-2014) წლების მიხედვით უცხოური ინვესტიციების განხორციელების ციფრული მონაცემები.

თ. ჩხეიძე. სტატიაში „მდგრადი ეკონომიკური განვითარების პრობლემები საქართველოში“ გაანალიზებულია ბუნებრივი რესურსების კერძოდ, მიწის, წყლის, ტყის რესურსების გამოყენებისა და დაცვის პრაქტიკულ ღონისძიებათა სისტემა. ნაჩვენებია, აღნიშნულ ბუნებრივ რესურსთა ამჟამინდელი მდგომარეობა: მაგ. საქართველოს მიწის ფონდში სახნავი მიწების ფართობი თანდათან შემცირების ტენდენცია, რომლის ძირითადი მიზეზებია: ნიადაგის ეროზია, გაუდაბნოება, დეგრადაცია და სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების არასასოფლო-სამეურნეო მიზნებისათვის გამოყენება. ამას ემატება მარცვლეული კულტურების (ხორბალი, სიმინდი) ენერგეტიკული მიზნებისათვის გამოყენება. ასევე გამოიკვეთა ქვეყნის წყლის რესურსების დაბინძურების მაღალი მაჩვენებელი, რის გამოც წყლის რესურსი გამოუსადეგარი გახდა საყოფაცხოვრებო მიზნებისათვის. ამასთან მასიურად ტყის უნებართოდ ჭრებმა განაპირობა ნიადაგდაცვითი, წყლის რეჟიმის მარეგულირებელი, ჰაერგამწმენდი ფუნქციების მოშლა, რამაც განაპირობა მეწყრული, ეროზიული პროცესების გააქტიურება.

სტატიაში განხილულია იმ ღონისძიებათა სისტემა, რომლებიც უნდა განხორციელდეს ქვეყნის ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენებისა და დაცვისათვის, რითაც ხელი შეეწყობა საქართველოში მდგრად ეკონომიკურ განვითარებას.

თ. ჩხეიძე. სტატიაში ნაჩვენებია, რომ გაუდაბნოება (გავერანება – თ. ჩ.) არის პროცესი, რომელსაც შეუძლია ადამიანის ნორმალური საცხოვრებელი გარემოს შეცვლა უდაბნოდ, რომლის შედეგია მიწის დეგრადაცია და ნოყიერი მიწის უნაყოფო მასად გადაქცევა.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციამ გაუდაბნოება გამოაცხადა, როგორც გლობალური პრობლემა, რომელსაც უკავშირდება მოსახლეობის სიღარიბე და შიმშილი.

გაუდაბნოების მიზეზი შეიძლება იყოს ბუნებრივი პირობები (კლიმატი და ა.შ.) და ადამიანის სამეურნეო მოქმედება.

სტატიაში საიახლის მატარებელია, ის რომ სამეცნიერო-ტექნიკურმა რევოლუციამ, მოსახლეობის ზრდამ, სოფლის მეურნეობის ინტენსიფიკაციამ და სხვა ანთროპოგენულმა ფაქტორმა გააძლიერა ნიადაგზე ადამიანის ზემოქმედების მასშტაბები, რაც აუნაზღაურებელ ზიანს აყენებს ნიადაგს არასწორი ექსპლუატაციით და გარემოს დაბინძურების უპრეცედენტო მასშტაბებით, რაც ნიადაგის დეგრადაციისა და შემდგომი გავერანების წინაპირობაა.

თ. ჩხეიძე. სტატიაში ბუნებრივი რესურსები განხილულია, როგორც ბუნების ელემენტები, ობიექტები და მოვლენები, რომლებიც გამოიყენება სამურნეო საქმიანობაში, საზოგადოების მატერეალურ და კულტურულ მოთხოვნილებათა დასაკმაყოფილებლად. ხელს უწყობს შრომითი რესურსების კვლავწარმოებას და ცხოვრების ხარისხის ამაღლებას. ამავე დროს ბიოსფეროს თვითგანვითარებისა და განახლების შესაძლებლობებს საზღვარი გააჩნია, რომლის დარღვევა გამოწვეულია სხვადასხვა მიზეზების გამო. გამომდინარე იქიდან, რომ მისი დარღვევა საშიშია მთელი კაცობრიობისათვის, საჭიროა ბუნებრივი რესურსების ოპტიმალური გამოყენება, რათა არ დაირღვეს ბალანსი ბიოსფეროს კომპონენტებს შორის.

სტატიაში ხაზგასმულია ის რომ, ბოლო დროს უფრო ხშირად გაისმის გამაფრთხილებელი ხმები იმის შესახებ, რომ კაცობრიობას დიდხანს აღარ ეყოფა ბუნებრივი რესურსები და ზოგიერთი სახეობა ამოწურვის საშიშროების ქვეშაც კი არის, ხოლო მათი შევსება ან განახლება შეუძლებელია. ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენება და დაცვა კაცობრიობის უპირველესი საზრუნავია.

თ. ჩხეიძე, ქ. ქველაძე. სტატიაში განხილულია ბუნებრივი რესურსები და მათი როლი ქვეყნის მდგრად ეკონომიკურ განვითარებაში. ასევე აღნიშნულია რომ, ბუნებრივ-რესურსულ პოტენციალში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება მიწის რესურსს, როგორც უვადო აქტივს და სოფლის მეურნეობის წარმოების ძირითად საშუალებას.

დედამიწაზე მოსახლეობის ზრდამ, ტრანსპორტის განვითარებამ, სოფლის მეურნეობის ინტენსიფიკაციამ და სხვა ანთროპოგენულმა მოვლენებმა გააძლიერა ნიადაგზე ადამიანის

ზემოქმედების მაშტაბები, რაც აუნაზღაურებელ ზიანს აყენებს ნიადაგს. მხედველობაშია მისაღები, რომ ქვეყნის სავარგულების უმეტესობა დეფლიაციას განიცდის, ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა დეჰუმინიზირებულია. დარღვეულია თესლბრუნვა და აგროტექმომსახურება. ბრუნვაში ახალი მიწების ჩართვის მიუხედავად სახნავი მიწების ფართობები სულ უფრო და უფრო მცირდება. ამის მთავარი მიზეზია სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენება, მიწების დამლაშება, გაუდაბნოება, ეროზია, დაჭაობება და ა.შ., რის წინააღმდეგაც საჭირო ღონისძიებები არ ტარდება.

სტატიაში ნაჩვენებია რომ, მიწის რესურსის ოპტიმალურად გამოყენება კიდევ უფრო გაართულა მიწის რეფორმის ხარვეზებით ჩატარებამ (საპრივატიზაციო მიწების პატარ-პატარა ნაკვეთებად დაქუცმაცებამ). ბოლო დროს მთავრობის მიერ სოფლის მეურნეობის დასახმარებლად ინიცირებული პროექტები, როგორიც არის - „შეღავათიანი აგროკრედიტი“, „აწარმოე საქართველოში“, „აგროდაზღვევა“, „დანერგე მომავალი“ და სხვა. ხელს შეუწყობს ქვეყნის მიწის ფონდის რაციონალურად გამოყენებას.

თ. ჩხეიძე, ქ. ქველაძე. სტატიაში ნაჩვენებია, რომ ტერმინები „მიწა“ და „ნიადაგი“ სინონიმები არ არიან, რომ მათ შორის არსებითი სხვაობაა. ნიადაგი ნაყოფიერებით განსხვავდება უნაყოფო მიწისაგან. ამიტომ ავტორებს მართებულად მიაჩნიათ, რომ სოფლის მეურნეობის წარმოების ძირითადი საშუალება არის ნიადაგი და არა მიწა.

ამ ორი ტერმინის სინონიმად გამოყენება იწვევს, როგორც თეორიული ისე პრაქტიკული ხასიათის პრობლემებს. ასე მაგალითად საგადასახადო კოდექსის მიხედვით მიწაზე გადასახადი იანგარიშება მიწის ხარისხიანობისა და ამორტიზაციის მიხედვით. რაც მიწას არ გააჩნია. ამიტომ მართებულია მიწის გადასახადი იანგარიშებოდეს არა უნაყოფო არაამორტიზებადი მიწის მიხედვით, არამედ ნაყოფიერი ამორტიზებადი ნიადაგის მიხედვით.

მ. ცუცქირიძე. სტატიაში განხილულია ბიზნესის ორგანიზაციული სისტემის განვითარების მნიშვნელოვანი ასპექტები, წარმოებისა და მომსახურები პროცესების ორგანიზებისა და ნაციონალურად წარმართვის გზები. თანამედროვე საბაზრო გარდაქმნების ვითარებაში. გამოკვლეულია ბიზნესის ორგანიზაციის ეფექტიანობისა და შემოსავლების ზრდაზე მოქმედი ფაქტორები. რაც ბიზნესის განვითარებისათვის ერთ-ერთ ძირითად საფუძველს წარმოადგენს.

მ. ცუცქირიძე. ნაშრომში განხილულია ბიზნესის განვითარების კანონზომიერებები. მათ შორის ძირითადად გაანალიზებულია წარმოებისა და მომსახურების სისტემის განვითარებაზე დასაქმების, ინოვაციური და სხვა ფაქტორების გავლენა, ბიზნესის საქმიანობის დარგობრივ სახეობათა გამოკვლევის შედეგები საქართველოს ბიზნესის სექტორთან, მის ორგანიზაციულ სისტემებსა და საბაზრო გარემოსთან ურთიერთშესაბამისობაში.

მ. ხუსკივაძე. ნაშრომში შემოთავაზებულია საქართველოში შემოსვლით ტურიზმზე მოთხოვნის ეკონომეტრიკული ანალიზი 2008-2014 წლებში ე.წ. ტოპ 15 ქვეყნის მონაცემების საფუძველზე. შემოსვლით ტურიზმზე მოთხოვნის დეტერმინატებად შემოთავაზებულია ტურისტთა წარმოშობის ქვეყნებში მშპ ერთ სულ მოსახლეზე, გაცვლითი კურსი, ღამისთევის ღირებულება, საჰაერო მგზავრობის ღირებულება, სახმელეთო ტრანსპორტით გადადგილების ღირებულება, ლაგური ცვლადი-ტურისტული დანიშნულების ადგილისადმი გრავიტაცია (მიზიდულობა), ტურისტულია ორგანიზაციების რაოდენობა საქართველოში, 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომისა და 2008 წელს დაწყებული მსოფლიო ფინანსური კრიზისის ამსახველი ფიქტიური ცვლადები.დინამიკური ეკონომეტრიკული მოდელის შეფასებებით გამოიკვეთა ის დეტერმინატები, რომლებიც არსებით ზეგავლენას ახდენენ შემოსვლით ტურიზმზე მოთხოვნის ფორმირებაში.

მ. ხუსკივაძე, ზ. ნოზაძე. ნაშრომში ჩატარებულია საქართველოში მდგრადი განვითარების არსებული მდგომარეობის შეფასება საერთაშორისო პრაქტიკაში მიღებული ეკონომიკური, ეკოლოგიური და სოციალურ-ინსტიტუციური კრიტერიუმების მიხედვით. განხილულია საქართველოში ეკოლოგიური პრობლემების წარმოშობის ძირითადი მიზეზები პოსტკომუნისტური ტრანსფორმაციის დაწყებიდან დღემდე.

რ. ჯავახიშვილი. ევროკავშირი სადღეისოდ არის ეკონომიკური ინტეგრაციის უმაღლესი ფორმა, ყველაზე მძლავრი და სიცოცხლისუნარიანი გაერთიანება და რომელსაც გააჩნია მდგრადი ეკონომიკური განვითარების უდიდესი პოტენციალი. საქართველოს და ევროკავშირს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებით განისაზღვრება ახალი დიდი გამოწვევები და ამოცანები ქვეყნის ეკონომიკისა და მისი ცალკეული დარგების დაჩქარებული განვითარების მიმართულებით. ნაშრომში გაანალიზებულია როგორც მაკროეკონომიკური, ისე ეკონომიკის ცალკეული დარგებისა და სფეროების წინაშე მდგარი გამოწვევები. ასოცირების მოთხოვნებიდან გამომდინარე, ნაშრომში განსაკუთრებული ადგილი აქვს დათმობილი ქვეყნის ეკონომიკის რეფორმირების, საკანონმდებლო-

ნორმატიული ბაზის სრულყოფისა და ევროკავშირის კანონმდებლობასთან, სტანდარტებსა და რეგულაციებთან მათი ეტაპობრივი დაახლოების საკითხების კვლევას.
რ. ჯავახიშვილი. ნაშრომში გაანალიზებულია საქართველო-ევროკავშირს შორის საგარეო ვაჭრობის ძირითადი მაჩვენებლები. ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებიდან გამომდინარე, ნაშრომში განსაკუთრებული ყურადღება აქვს დათმობილი როგორც სატარიფო, ისე ვაჭრობის ტექნიკური ბარიერების დაძლევის, პროდუქციის ხარისხის, სანიტარული და ფიტოსანიტარული მოთხოვნების დაკმაყოფილების უზრუნველყოფის, საბაჟო და საგადასახადო საქმიანობის ძირეული რეფორმირების, მარეგულირებელი სავაჭრო კანონმდებლობის სრულყოფისა და სტაბილურობის, სავაჭრო და საბაჟო პროცედურების პროპორციულობის, გამჭვირვალობის, არადისკრიმინაციულობისა და პროგნოზირებადობის, საბაჟო გაშვების გამარტივებისა და ხელშეწყობის პრობლემების კვლევას.
რ. ჯავახიშვილი. ნაშრომში გაანალიზებულია საქართველოს საგარეო ვაჭრობის განვითარების ძირითადი მაჩვენებლები: საქონელბრუნვის დინამიკა და სტრუქტურა, საქართველოს ექსპორტ-იმპორტის სტრუქტურაში მომხდარი ძვრები, საქართველოს საგარეო ვაჭრობის დივერსიფიკაციის ძირითადი მიმართულებები.
ევროკავშირთან ასოცირების მოთხოვნებიდან გამომდინარე, ნაშრომში განსაკუთრებული ყურადღება აქვს დათმობილი ქვეყნის საგარეო ვაჭრობის უარყოფითი სალდოს შემცირების, პროდუქციის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისა და ქვეყნის საექპორტო პოტენციალის გადიდების, საგარეო ვაჭრობის დივერსიფიკაციისა და საგარეო ბაზრებზე დამკვიდრების პრობლემების კვლევას.
რ. ჯავახიშვილი. ევროკავშირთან ასოცირების პროცესში განსაკუთრებით დიდი გამოწვევები იკვეთება სოფლის მეურნეობის განვითარების სფეროში. ნაშრომში საფუძვლიანადაა გამოკვლეული სოფლის მეურნეობის განვითარების არსებული დონე და სტრუქტურა, მემცენარეობისა და მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოებისა და მათზე მოსახლეობის მოთხოვნის დაკმაყოფილების დონე, ამ სფეროში არსებული ნაკლოვანებები და მათი დაძლევის ძირითადი გზები, რომელთაგან ყველაზე მნიშვნელოვანია: სოფლის მეურნეობის წარმოების მოდერნიზაციისა და მდგრადი განვითარების ხელშეწყობა; მიწის ფონდის რაციონალური მართვა; მელიორაციული სისტემების გაუმჯობესება; დარგის კონკურენტუნარიანობის დონის ამაღლება; სოფლის მოსახლეობის დასაქმება და მისი სიღარიბის დაძლევა; სოფლის მეურნეობაში სადაზღვევო საქმიანობის გაფართოება და გაუმჯობესება; დარგის განვითარების ფინანსური უზრუნველყოფა; სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გასაღების ბაზრების დივერსიფიკაცია და სხვ.

II. 2. პუბლიკაციები:
ბ) უცხოეთში

სტატიები

№	ავტორი/ ავტორები	სტატიის სათაური, ჟურნა-ლის/კრებულის დასახელება	ჟურნალის/ კრებულის ნომერი	გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა	გვერდების რაოდენობა
1	აბესაძე რამაზი	ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РЕГРЕСС. წიგნში: E – gospodarka. w Europie ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ. Te raźniejszść I perspektywy rozwoju. “Wydawnictwo KUL”.		Lublin. 2015	
2	ასათიანი როზეტა	Теории конкуренции и новые перспективы стран ориентированных на конкурентноспособность.	жур. „Кавказ и глобализация“.	Ca&CC Press, Швеция, 2015.	0,9
3	ბერულავა გია	ფირმის საქმიანობაზე ნდობაზე აგებული ურთიერთობების	სტატიების კრებული:	Drukarnia GS,Cracow,	8

		გავლენა: გარდამავალი ეკონომიკების მაგალითზე (The Impact of Trust-Based Relations on Firm's Performance: Evidence from Transition Economies).	მენეჯმენტის მეცნიერება დესტაბილიზაციის დროს: ლოკალური იდეები, კრაკოვის ეკონომიკის უნივერსიტეტი, კრაკოვი-თბილისი.	Poland».	
4	ბურდული ვახტანგი	Georgia: Problems of Increasing National Economic Self-sufficiency (Sectoral-Structural Aspects). – Central Asia and the Caucasus (Journal of Social and Political Studies).	Volume 16, Issue	*CA&CC Press®* SWEDEN 2015	2,14
5	კვარაცხელია მურმანი	პიროვნების როლი თანამედროვე ეკონომიკური საზოგადოების ფორმირებაში. შრომების კრებულში:" *СТРАТЕГИИ ФОРМИРОВАНИЯ Е-ЭКОНОМИКИ* ***И Е-ОБЩЕСТВА В ЦЕНТРАЛЬНОЙ И ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЕ: СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ.***		ლუბლინი. პოლონეთი. 2015 წ.	6
6	პაპავა ვლადიმერი	Necroeconomics of Post-Soviet Post-Industrialism and the Model of Economic Development of Georgia and Russia.("პოსსაბჭოთაპოსტინდუსტ რიალიზმის ნეკროეკონომიკა და საქართველოს და რუსეთის ეკონომიკური განვითარების მოდელები"). ჟურნალში "Journal of Business and Economics" ("ბიზნესისა და ეკონომიკის ჟურნალი").	ტომი 6, № 5	აშშ	0,8
7	პაპავა ვლადიმერი	Economic Models of Eurasianism and the Eurasian Union: Why the Future is Not Optimistic. ("ევრაზიიზმისა და ევრაზიული კავშირის ეკონომი-კური მოდელები: რატომ არ არის მომავალი ოპტიმისტური") ანალიტიკურ ელექტრონულ გამოცემაში "The Central Asia-Caucasus Analyst" ("ცენტრალური აზია-კავკასიის ანალიტიკოსი")	http://cacianalyst.org/publications/analytical-articles/item/13296).	აშშ	0,2 ნ.თ.
8	კურატაშვილი ალფრედი	ТЕОРИЯ ВЕРХОВЕНСТВ ИНТЕРЕСОВ НАРОДА ОПРЕДЕЛЯЮЩАЯ ПРАВОВА ОСНОВА ГУМАННОСОЦИАЛЬНО НАЦЕЛЕНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ «Современные проблем государственного и муниципальног		Академия муниципальног о управления. Киев:	0,2 п.л.

		управления». *МАТЕРИАЛ* *МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО* *ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ* *посвященной 20-летию Академии* апреля 2015 года). в 2-х частях. Ч. I.			
9	კურატაშვილი ალფრედი	ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПОСТРОЕНИЯ ИНОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ИСТИННО ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА. Сборник матери-алов XVIII МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ, посвященной 20-летию УДУФМТ:		28-29 апреля. (Киев, Украина).	0,2 п.л.
10	კურატაშვილი ალფრედი	НОВЫЕ НАУЧНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ, НАЦЕЛЕННЫЕ НА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА В ИНТЕРЕСАХ НАРОДА. Materials of International scientific–practical conference: “ECONOMIC DEVELOPMENT: PROCESSES AND TENDENCIES” VILNIAUS KOLEGIJA / UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES FACULTY OF ECONOMICS. I VOL.		Vilnius, Lithuania 29 April, 2015.	1,1 п.л.
11	კურატაშვილი ალფრედი	ПРИНЦИПИАЛЬНО НОВЫЕ ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ, ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА. Кубанская школа развития местных сообществ: Материалы научно-практической конференции с международным участием (20-25 мая 2015 г.) / отв. ред. Т.А. Мясникова.		Краснодар (Россия): Кубанский государствен ный университет.	1,0 п.л.
12	კურატაშვილი ალფრედი	ТЕОРИЯ СБАЛАНСИРОВАННОС-ТИ ПРАВ И ОТВЕТСТВЕННОСТИ ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ И НЕОБХОДИМОСТЬ ЕЕ ВНЕДРЕНИЯ В УПРАВЛЕНИИ ОБЩЕСТВОМ И ГОСУДАРСТВОМ ВО ВСЕМИРНОМ МАСШТАБЕ В ИНТЕРЕСАХ КАЖДОГО ЧЕЛОВЕКА. Материалы XVI Международной научной конференции: «СТРАТЕГИИ ФОРМИРОВАНИЯ Е ЭКОНОМИ-КИ И Е-ОБЩЕСТВА В ЦЕНТРАЛЬНОЙ И ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЕ: СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ» Монография, состоящая из статьей (докладов). Под редакцией Славомира Партицкого.		Люблинский католический университет Иоанна Павла II (Польша). Люблин: Издательство KUL, 2015 25-27 мая Наленчов (Польша)	**0,65 п.л.**

13	კურატაშვილი ალფრედი	ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ ИСТИННО ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА. НАЛОГОВАЯ СИСТЕМА В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННЫХ ТРАНСФОРМАЦИЙ. Материалы XV-ой Международнй научно-практической интернет-конференции:		*г. Донецк 11 декабря 2015* г. Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского.	0,4 п.л.
14	კურატაშვილი ალფრედი	ПОЛИТИКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ, СЛУЖАЩЕЙ ИНТЕРЕСАМ НАРОДА. РЕФОРМИРОВАНИЕ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ В СООТВЕТСТВИИ С ЕВРОПЕЙСКИМИ СТАНДАРТАМИ: Материалы VII Международнй научно-практической конференции, Национальный Университет Государственной Налоговой Службы Украины, Научно-исследовательский институт налогообложения. (Ирпень, Украина). – Ирпень: Национальный Университет Государственной Налоговой Службы Украины.		22 декабря 2015 г.	0,25 п.л.

ანოტაციები ქართულ ენაზე

რ. აბესაძე. განსაზღვრულია ეკონომიკური რეგრესის დეფინიცია, არსი და წყაროები, სახელმწიფოს, როგორც ეკონომიკის მესაჭის რაობა.

გ. ბერულავა. ამ ნაშრომის მიზანია გარდამავალ ეკონომიკებში ფირმის საქმიანობაზე ნდობაზე დაფუძვნებული ურთიერთობების გავლენის ანალიზი. ნაშრომის მთავარი წვლილი მდგომარეობს იმაში, რომ ის უზრუნველყოფს ახალ ემპირიულ შეხედულებას გარდამავალ ეკონომიკებში ნდობაზე დაფუძვნებული ურთიერთობების და ბიზნეს საქმიანობის შორის მიზეზ-შედეგობრივი კავშირზე. კვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ კონტრაქტული ურთიერთობების არაფორმალური ნდობაზე დაფუძვნებული ინსტიტუტები წარმოადგენენ ბიზნესის საქმიანობის გაუმჯობესობის მნიშვნელოვან მიმართულებას გარდამავალ ეკონომიკებში.

ვ. ბურდული. ნაშრომში განხილულია საქართველოს ეკონომიკის თვითკმარობის დონის ამაღლების პრობლემები მისი დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების, ექსპორტის დივერსიფიკაციისა და მისი მოცულობის ზრდისა, ასევე, იმპორტჩანაცვლებითი პროდუქციის მასშტაბების გაფართოების საფუძველზე.

შემოთავაზებულია სტრუქტურული ეფექტის გარკვეული გაგება (უპირატესად მისი სტრუქტურულ-დარგობრივი ასპექტების) და გამოკვლეულია მისი შეფასების ხერხები. ამასთან, მთავარი როლი ენიჭება ეკონომიკის თვითკმარობის დონის შეფასებას. ეკონომიკის თვითკმარობის დონე გამოკვლეულია გამსხვილებული დარგობრივი ჯგუფების ჭრილში; შემოთავაზებულია საქართველოს ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების მიმართულებები (პრიორიტეტული დარგების წინმსწრები განვითარების გზით).

განსაზღვრულია საქართველოს სტრუქტურულ-დარგობრივი პოლიტიკისა და მისი ინსტრუმენტების სრულყოფის მიმართულებები; მხედველობაში მიღებულია ის შესაძლებლობები, რომლებსაც გვაძლევენ საქართველოს ევროკავშირთან ასოციაციის შესახებ შეთანხმების დებულებები (მიზანდასახულობები, მიწერილობები).

მ. კვარაცხელია. სტატიაში განხილულია პიროვნების ფორმირების გენეზისის პრობლემები, პოსტსაბჭოთა ადამიანის ჩამოყალიბების ფორმები, მისი გარდაქმნა საბაზრო ეკონომიკის ტიპის ეკონომიკურ ადამიანად, როგორც ტრანსფორმაციის შედეგი, რომლის მისიას წარმოადგენს ახალი საზოგადოების აშენება თანამედროვე მსოფლიოს შესაბამისად. **ვლ. პაპავა.** სტატიაში შესწავლილია ნეკროეკონომიკაზე დაფუძნებული პოსტსაბჭოთა პოსტინდუსტრიალიზმის თავისებურებები. რუსეთის ეკონომიკის დიდმა მასშტაბებმა საქართველოსთან შედარებით უფრო გაამწვავა ნეკროეკონომიკის პრობლემა გლობალური ფინანსური და ეკონომიკური კრიზისის პირობებში. ნაჩვენებია, რომ დღეისათვის საქართველოსა და რუსეთშიც არსით ერთნაირი ღარიბი ქვეყნის მომხმარებლური მოდელი. **ვლ. პაპავა.** სტატიაში გაანალიზებულია ევრაზიიზმისა და ევრაზიული კავშირის ეკონომიკური მოდელები. ნაჩვენებია, რომ ამ ორ მოდელს საერთო თითქმის არაფერი აქვს, თანაც ევრაზიიზმის ეკონომიკური მოდელი განუხორციელებელია თანამედროვე გლობალიზაციის პირობებში. ევრაზიული კავშირის ეკონომიკური მოდელი კი ეფუძნება რუსული ენერგეტიკული რესურსებიდან მიღებული შემოსავლების ამ კავშირის წევრ-სახელმწიფოებზე გადანაწილების მექნიზმს. რუსეთის წინააღმდეგ დასავლეთის მიერ მიღებულმა ეკონომიკურმა სანქციებმა და მათ საწინააღმდეგოდ მოსკოვის მიერ მიღებულმა ანტისანქციებმა ცხადყო ევრაზიული კავშირის ეკონომიკური მოდელის ხელოვნურობა და, შესაბამისად, არაპერსპექტიულობა. **ალ. კურატაშვილი.** სამეცნიერო ნაშრომში განხილულია ავტორის მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია და მეცნიერულად დასაბუთებულია მისი დანერგვის აუცილებლობა საზოგადოების და სახელმწიფო მართვაში მსოფლიო მასშტაბით, რომლის გარეშე ყოველი ადამიანის ინტერესების რეალიზაცია წარმოუდგენელია.

III. 1. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

ა) საქართველოში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	აბესაძე რამაზი	მდგრადი განვითარების ეკონომიკური ასპექტები	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
2	აბესაძე რამაზი	თანამედროვე ტექნოლოგიები და ეკონომიკური განვითარება.	**საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია** „თანამედროვე ინფორმაციული ტექნოლოგიები ეკონომიკური გლობალიზაციის პირობებში“. თსუ, თბილისი.
3	ასათიანი როზეტა	საკურორტო-ტურისტული ინდუსტრიის განვითარების თავისებურებები საქართველოში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
4	არევაძე ნანული	შავი და ფერადი მეტალურგია მრეწველობის განვითარების ზოგიერთი ასპექტი საქართველოში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
5	ბერულავა გიორგი	ნდობაზე აგებული ურთიერთობები და	10-11 ივლისი, თბილისი,

		ფირმის საქმიანობა გარდამავალი ეკონომიკების მაგალითზე.	პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
6	ბერულავა გიორგი	ფირმის საქმიანობაზე ნდობაზე აგებული ურთიერთობების გავლენა: გარდამავალი ეკონომიკების მაგალითზე (The Impact of Trust-Based Relations on Firm's Performance: Evidence from Transition Economies)	საერთაშორისო უნივერსიტეტში: „მენეჯმენტის მეცნიერება დესტაბილიზაციის დროს: ლოკალური იდეები." საქართველო, თბილისი 2015
7	ბრეგვაძე გია	ინვესტიციები სამშენებლო სექტორში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
8	ბურდული ვახტანგი	Структурно-отраслевой анализ уровня самодостаточности экономики Грузии и общие направления формирования прогрессивной отраслевой структуры.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
9	გოგოხია თემური	ტექნოლოგიური და მარკეტინგული ინოვაციები ფირმის ეფექტიანობის ამაღლებაში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
10	დავლაშერიძე ნატა	ЛАУРЕАТ НОБЕЛЕВСКОЙ ПРЕМИИ ПО ЭКОНОМИКЕ САЙМОН КУЗНЕЦ ОБ АКТУАЛЬНЫХ ПРОБЛЕМАХ УСТОЙЧИ-ВОГО РАЗВИТИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
11	დათუნაშვილი ლინა	მეაბრეშუმეობის განვითარების ისტორიის ზოგიერთი საკითხი საქართველოში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
12	დვალიშვილი ლია	ატმოსფეროს დაცვის საკითხები საქართველოში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
13	თეთრაული ციცინო	სახელმწიფო და მისი ეკონომიკური ფუნქციები.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
14	კაკულია ეთერი	მცირე ბიზნესი – უმუშევრობის შემცირების ფაქტორი.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
15	კაკულია ეთერი, ჩიქოვანი ელენე	სოციალური დაზღვევის ბიზნესის განვითარება საქართველოში. IV სამეცნიერო პრაქტიკული კონფერენცია „ბიზნესის გან ვითარების პრობლემები	14-15 მაისი, თბილისი საქართველოს ბიზნესის აკადემია

		გლობალური ეკონომიკის პირობებში.	
16	კვარაცხელია მურმანი	ეკონომიკური აზრის განვითარება და საბაზრო ურთიერთობების ჩამოყალიბება საქართველოში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
17	კურატაშვილი ალფრედი	ყოველი ადამიანის ინტერესებისათვის ეკონომიკის, საზოგადოების, სახელმწიფოს და კაცობრიობის პროგრესული განვითარების კარდინალურად ახალი თეორიული საფუძვლები.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
18	კურატაშვილი ალფრედი	**კომერციული ბანკებისა და სხვა საფინანსო ორგანიზაციების თაღლითური ხერხებით ადამიანებზე "ნადირობა" – შენიღბული ფორმით ხალხის წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულებრივი ქმედებაა, მაგრამ...** (?!). **სახელმწიფო მართვა: პრობლემები და პერსპექტივები.**	15 ნოემბერი, თბილისი **(საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია)**
19	ლაზარაშვილი თეა ბიბილაშვილი ნანა	ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ჩამოყალიბებისა და განვითარების თავისებურებანი საქართველოში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
20	მელაშვილი მედეა ქისტაური ნუნუ	საგადამხდელო ბალანსის რეგულირების კონცეფციები, მოდელები და მისი თანამედროვე მდგომარეობა საქართველოში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
21	მელაშვილი მედეა ქისტაური ნუნუ ქველაძე ქეთინო	საინფორმაციო გარემოს განვითარების ასპექტები საქართველოს ეროვნულ ეკონომიკაში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
22	ნათელაური იზა	უცხოეთიდან მიღებული დახმარებები და გრანტები 1994-2002 წლების საქართველოში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
23	ნათელაური იზა	თაფლი და სანთელი.	VIII სამეცნიერო კონფერენციის „ქრისტი-ანობა და ეკონომიკა" მოხსენებათა კრებული. ბათუმი 2015
24	ნოზაძე ზურა	წყლის რესურსების გაჭუჭყიანებითა და არარაციონალური გამოყენებით მიყენებული ეკონომიკური ზარალის შეფასება.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
25	პაპავა ვლადიმერი თაფლაძე თამარი	ლიბერტარიანიზმის ქართული მოდელი.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო**

			კონფერენცია)
26	რევიშვილი ზურა	საქართველოს აგრარული განვითარებისა და პოლიტიკის თეორიული საკითხები.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
27	ქავთარაძე თენგიზი	რძის დამზადებისა და ტრანსპორტირების ორგანიზაციის პრობლემები საქართველოში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
28	ქველაძე ქეთინო	ტურისტული მომსახურების განვითარების ზოგიერთი ასპექტი ქვეყნის ეროვნულ ეკონომიკაში.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
29	ქურდაძე თინა	საბიუჯეტო-საგადასახადო სისტემის სრულყოფის საკითხისათვის.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
30	ჩხეიძე თინა	გაუდაბნოება – ეკონომიკის მდგრადი განვითარების მნიშვნელოვანი პრობლემა.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
31	ჩხეიძე თინა ქველაძე ქეთინო	სოფლის მეურნეობის წარმოების ძირითადი საშუალება მიწაა თუ ნიადაგი!? საქ.-ოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია. გაეროს მიერ განხორციელებული ნიადაგის საერთაშორისო წლის ფარგლებში, ნიადაგის მსოფლიო დღისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია: „ნიადაგების როლი ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის ბიომრავალფეროვ-ნების შენარჩუნებისა და სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების საქმეში.“	9 დეკემბერი, თბილისი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია **(სამეცნიერო კონფერენცია)**
32	ცუცქირიძე მარინე	ბიზნესის ორგანიზაციული სისტემის განვითარების ასპექტები.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
33	ხუსკივაძე მამუკა	შემოსვლით ტურიზმზე მოთხოვნის დეტერმინანტები და მისი ანალიზი ეკონომეტრიკული მოდელირების მეთოდის გამოყენებით საქართველოს მაგალითზე.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**
34	ჯავახიშვილი რევაზი	საქართველოს საგარეო ვაჭრობის ევროპული კურსი.	10-11 ივლისი, თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი **(საერთაშორისო კონფერენცია)**

მოხსენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

რ. აბესაძე. დაზუსტებულია მდგრადი განვითარების მოთხოვნები ეკონომიკის სფეროში, გამოკვლეულია საქართველოში ეკოლოგიური მდგომარეობის სხვადასხვა ასპექტი.

რ. აბესაძე. გამოკვლეულია ტექნოლოგიების მნიშვნელობა ეკონომიკური განვითარებისათვის. შემოთავაზებულია საქართველოში ახალი ტექნოლოგიების ათვისების შესაძლებლობები.

ნ. არევაძე. სტატიაში გაანალიზებულია შავი და ფერადი მეტალურგიის განვითარების ძირითადი ასპექტები კრიზისამდელ და კრიზისის შემდგომ პერიოდებში. სხვა დარგებისაგან განსხვავებით, აღნიშნულმა დარგმა მეტ-ნაკლებად შეინარჩუნა მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და საწარმოო პერსონალი, თუმცა შეამცირა როგორც წარმოებული პროდუქციის მოცულობა, ისე მისი ასორტიმენტი, რაც ნედლეულით მომარაგების პრობლემასთან უშუალოდ არის დაკავშირებული. განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს ზესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხანა, რამდენადაც ახლა ერთადერთი კონკურენტუნარიანი მეტალურგიული პროდუქტი, რომლის მიწოდებაც საქართველოს შეუძლია მსოფლიოს ბაზრისათვის სწორედ ფერო და სილიკომანგანუმია.

გ. ბერულავა. ამ ნაშრომის მიზანია გარდამავალ ეკონომიკებში ფირმის საქმიანობაზე ნდობაზე დაფუძნებული ურთიერთობების გავლენის ანალიზი. ნაშრომის მთავარი წვლილი მდგომარეობს იმაში, რომ ის უზრუნველყოფს ახალ ემპირიულ შეხედულებას გარდამავალ ეკონომიკებში ნდობაზე დაფუძვნებული ურთიერთობების და ბიზნეს საქმიანობის შორის მიზეზ-შედეგობრივი კავშირზე. კვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ კონტრაქტული ურთიერთობების არაფორმალური ნდობაზე დაფუძვნებული ინსტიტუტები წარმოადგენენ ბიზნესის საქმიანობის გაუმჯობესობის მნიშვნელოვან მიმართულებას გარდამავალ ეკონომიკებში.

გ. ბრეგვაძე. ნაშრომში განხილულია საქართველოს სამშენებლო სექტორის ინვესტირების საკითხები უკანასკნელი წლების მანძილზე. გაანალიზებულია არსებული მდგომარეობა და დასახულია გზები თუ, როგორ შეიძლება გაიზარდოს ამ სფეროში ინვესტირება.

ვ. ბურდული. ნაშრომში განხილულია საქართველოს ეკონომიკის თვითკმარობის დონის ამაღლების პრობლემები მისი დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების, ექსპორტის დივერსიფიკაციის და მისი მოცულობის ზრდისა, ასევე, იმპორტჩანაცვლებითი პროდუქციის მასშტაბების ზრდის ხარჯზე. ამასთან დაკავშირებით გამოკვლეულია სტრუქტურული ეფექტის გაგება (ძირითადად, მისი სტრუქტურულ-დარგობრივი ასპექტების) და მისი გაზომვის ხერხები (რომელთა შორის მთავარ როლს თამაშობენ ეკონომიკის და მისი სექტორების თვითკმარობის დონის შეფასებები). შესწავლილია ეკონომიკის თვითკმარობის დონე აგრეგირებული დარგობრივი ჯგუფების (სექტორების) ჭრილში და ამის საფუძველზე შემოთავაზებულია საქართველოს ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის გაუმჯობესების გზები პრიორიტეტული დარგების წინმსწრები განვითარების გზით.

თ. გოგოხია. სტატიაში წარმოდგენილია ტექნოლოგიური და მარკეტინგული ინოვაციების არსი, როლი და მნიშვნელობა ფირმის ეფექტიანობის ამაღლებაში განვითარებული და განვითარებადი ქვეყნების მაგალითზე.

ნ. დავლაშერიძე. სტატიაში გამოთქმულია ეკონომიკის დარგში ნობელის პრემიის ლაურეატის ს. კუზნეცის შეხედულებები ეკონომიკის ინოვაციური განვითარების მდგრადი განვითარების აქტუალურ პრობლემებზე. უწყვეტ ეკონომიკური განვითარების პროცესზე. აღნიშნულია, რომ ეკონომიკური ზრდის პრობლემები შორდება წმინდა ეკონომიკურს. ეკონომიკური ზრდის ფესვების აღმოსაჩენად უნდა დავეყდრნოთ სხვა სოციალურ მეცნიერებებს – სოციოლოგიას, პოლიტოლოგიას, დემოგრაფიას.

ლ. დათუნაშვილი. სტატიაში გაშუქებულია მეაბრეშუმეობის ჩასახვისა და განვითარების საკითხებზე დარგის უცხოელი მკვლევარების შეხედულებები (მუკერჯნი, ტიხომიროვი, რონდო, მუხამედოვი, შავროვი). ყურადღება გამახვილებულია საქართველოში აბრეშუმის გრენის შემოტანისა და შემდგომ დარგის განვითარების შესახებ ქართველ მკვლევართა მიერ გამოთქმულ მოსაზრებებზე (აბესაძე ა., ბოცვაძე ს., კალაძე ა. და სხვები) მოტანილია უცხოელ მოგზაურთა მიერ სხვადასხვა პერიოდში საქართველოში მოგზაურობის დროს მათ მიერ დანახული და შეფასებული ქვეყნის მეურნეობის სხვადასხვა დარგის, მ. შორის მეაბრეშუმეობის არსებული მდგომარეობა. სტატიაში შესწავლილია საქართველოს პოლიტიკური დამოუკიდებლობის გაუქმებისა და რუსეთთან მისი შეერთების შემდეგ მეაბრეშუმეობის (აბრეშუმის პარკის წარმოება) განვითარებისათვის მეფის რუსეთის მიერ გატარებული ღონისძიებები, რომლებმაც გარკვეულწილად განსაზღვრეს ქვეყნის ამ ტრადიციული დარგის შენარჩუნება და განვითარება.

ლ. დვალიშვილი. მთელ მსოფლიოში დიდი ყურადღება ეთმობა ატმოსფერული ჰაერის დაცვას ანთროპოგენური საქმიანობით დაბინძურებისაგან, რადგან ჰაერი ადამიანისათვის უმთავრესი სასიცოცხლო რესურსია.

ატმოსფერული ჰაერის ხარისხზე მთავარ პასუხისმგებელ უწყებას ქვეყანაში გარემოს დაცვის სამინისტრო წარმოადგენს. დღესდღეობით ეკონომიკური საქმიანობები უკეთესი ტექნოლოგიებით და მენეჯმენტის მეშვეობით უნდა განვითარდეს, რათა მნიშვნელოვნად შემცირდეს ბუნებაზე ზეწოლის ზრდა. ნაშრომში მოცემულია ატმოსფერული ჰაერის დაცვის საკითხებთან დაკავშირებით საქართველოში მოქმედი ძირითადი ნორმატიული დოკუმენტები.

ც. თეთრაული. სტატიაში განხილულია სახელმწიფოს არსი, მისი განვითარების სახეები და თავისებურებები; გაანალიზებულია სახელმწიფოს ძირითადი ეკონომიკური ფუნქციები, მისი როლი და მნიშვნელობა.

ე. კაკულია. განვითარებული ქვეყნების მასალების საფუძველზე ნაჩვენებია მცირე ბიზნესის როლი დასაქმე ბასა და უმუშევრობის შემცირებაში. ამ მიმართულებით გამოკვლეულია საქართველოში არსებ ული მდგომარეობა, გამოთქმულია მოსაზრება , მცირე ბიზნესის , როგორც უმუშევრობის შემცი რების ერთ-ერთი ფაქტორის განვითარების აუცილებლობის შესახებ. ნაჩვენებია ქვეყანაში ამ მიმართულებით არსებული პოტენციალი.

მ. კვარაცხელია. ნაშრომი ეხება ქართული ეკონომიკური აზრის განვითარების ზოგიერთ ასპექტს ისეთი დიდი მოაზროვნეების შემოქმედებაში, როგორიცაა: ილია ჭავჭავაძე და ნიკო ნიკოლაძე. მათ მიერ შესწავლილი საბაზრო ურთიერთობები დღესაც იძლევა გარკვეულ ორიენტირებს ქართული მოდელის პრინციპების შესაქმნელად.

ალ. კურატაშვილი. სამეცნიერო ნაშრომში განხილულია ყოველი ადამიანის ინტერესებისათვის ეკონომიკის, საზოგადოების, სახელმწიფოს და კაცობრიობის პროგრესული განვითარების ავტორის მიერ შექმნილი კარდინალურად ახალი ფილოსოფიურ-სამართლებრივი საფუძვლები.

კერძოდ, პროგრესული განვითარების კარდინალურად ახალი თეორიული საფუძვლების სახით განხილულია: სოციალური მიზნის ფილოსოფია, ხალხის ინტერესების უზენაესობის თეორია, თანამდებობოს პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია.

თ. ლაზარაშვილი, ნ. ბიბილაშვილი. სტატიაში განხილულია ფასიანი ქაღალდების ბაზრის ჩამოყალიბების და განვითარების ძირითადი გზები და მიმართულებები საქართველოში. აგრეთვე გაანალიზებულია საქართველოში ფასიანი ქაღალდების ბაზრის თავისებურებანი, გამოვლენილია დადებითი და უარყოფითი მხარეები და დასახულია ფასიანი ქაღალდების ბაზრის განვითარების სრულყოფის გზები.

მ. მელაშვილი, ნ. ქისტაური. ნაშრომში გაანალიზებულია თანამედროვე ეკონომიკის ისეთი უმნიშვნელოვანესი საკითხი, როგორიცაა საგადამხდელო ბალანსი, მისი რეგულირების სხვადასხვა კონცეფციები და მოდელები. ავტორებს მოტანილი აქვთ შესასწავლი პრობლემის შესახებ ისეთი საყოველთაოდ ცნობილი მეცნიერ-ეკონომისტთა შეხედულებები, როგორებიც არიან: დ. იუმი, დ. რიკარდო, ა. სმიტი, დ. ჰიუ, ჯ.წ. კეინსიანელები, რ. ჰარროდი, ვ, ვალრასი, ჯ, მილი, რ. მოლერი, რ, მანდელი, ი. ტინბერგერი და სხვები. ნაშრომში აგრეთვე განხილულია საქართველოს საგადამხდელო ბალანსის ბოლო წლების მდგომარეობა და სავაჭრო ბალანსის ძირითადი უარყოფითი მაჩვენებლების მიზეზები.

მ. მელაშვილი, ნ. ქისტაური, ქ. ქველაძე. ნაშრომში გაანალიზებულია მომსახურების სფეროს ისეთი მნიშვნელოვანი მიმართულება, როგორიცაა საინფორმაციო-საკომუნიკაციო დარგი. ბოლო წლებში მისი მნიშვნელობის უსწრაფესი ზრდა და შემდგომი განვითარების შესაძლებლობები. მსოფლიო მასშტაბით აღნიშნული დარგის სწაფმა წინსვლამ იმოქმედა საზოგადოების ცნობიერების ცვალებადობაზე და, შეიძლება ითქვას, რომ საფუძველი ჩაუყარა ახალი საზოგადოებრივი ფორმის – საინფორმაციო საზოგადოების ჩამოყალიბებას. ნაშრომში ნაჩვენებია აგრეთვე საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის დღევანდელი მდგომარეობა და მისი განვითარებისა და მთავარ სტრატეგიულ მიზნად გადაქცევის აუცილებლობას საქართველოში.

ი. ნათელაური. სტატიაში გაანალიზებულია და შეფასებული საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და ცალკეული ქვეყნების მიერ 1992-2002 წლებში საქართველოსთვის გაცემული გრანტების, დახმარებების (ფინანსური, ტექნიკური და ჰუმანიტარული) რაოდენობრივი მაჩვენებლები და მათი მიმღები სფეროების სპექტრი.

ი. ნათელაური. ნაშრომში გაანალიზებულია მეფუტკრეობის ორი პროდუქტიდან თაფლისათვის მსოფლიო წარმოება და მსოფლიო ბაზარი, სანთელისათვის დანიშნულება და მნიშვნელობა, ძირითადად აზიისა და ევროპის ქვეყნების მაგალითზე; გამოკვლეულია თაფლის მსოფლიო წარმოებაში არსებული ტენდენციები და მოსალოდნელი ცვლილებები. სანთელთან მიმართებაში აქცენტირებულია საეკლესიო სანთელი, მისი ისტორიული მნიშვნელობა და დანიშნულება.

ზ. ნოზაძე. ნაშრომში მოცემულია საქართველოში წყლის რესურსების გაჭუჭყიანებით და არარაციონალური გამოყენების შედეგად მიყენებული ეკონომიკური ზარალის შეფასება. მოცემულია კონკრეტული წინადადებები და რეკომენდაციები წყლის რესურსების დაცვისა და რაციონალური

გამოყენების საქმეში, რაც საბოლოოდ შეამცირებს ქვეყნის ეკონომიკური ზარალის სიდიდეს.

ვლ. პაპავა, თ. თაფლაძე. სტატიაში განხილულია ლიბერტარიანიზმის კლასიკური მოდელის ქართული მოდიფიკაცია, რომელიც ეფუძნება მხოლოდ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების დაცვას და ეკონომიკური მეცნიერების უცოდინრობას.

ზ. რევიშვილი. გაშუქებულია აგრარული სექტორის ტრანსფორმირებისა და განვითარების: ზრდის სტადიების, სტრუქტურული ტრანსფორმაციისა და დამოკიდებულების თეორიები; დუალისტური ეკონომიკის მოდელები და სხვა.

განხილულია "ფართო საფუძვლიანი, ერთმოდელიანი სტრატეგია", რომელიც ითვალისწინებს უპირატესად ყოვლისა მცირე და საშუალო მეურნეობების განვითარების ხელშეწყობას; ასევე გაშუქებულია "დუალისტური სტრატეგია", რომელიც განაპირობებს ბიმოდელურ სასოფლო-სამეურნეო სტრუქტურის ჩამოყალიბებას და აქცენტირებულია მსხვილი მიწათმფლობელობის ხელშეწყობაზე. საქართველოს სოფლის მეურნეობის რეფორმირებისა და მომდევნო პროცესების შედეგების გათვალისწინებით, განვითარებულია მოსაზრება "ფართო საფუძვლიანი სტრატეგიის" შემუშავებისა და განხორციელების თაობაზე.

თ. ქავთარაძე. ნაშრომში შესწავლილია რძის შესყიდვის პრობლემები საქართველოში. გამოვლენილია არაეფექტურობის მიზეზები. პირველადაა წამოყენებული წინადადება, ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული იყოს, რომ წლის დასაწყისში რძის ქარხნებმა ფერმერულ მეურნეობებს მისცენ ფულადი ავანსი, რომელიც რძის შესყიდვის ანგარიშში თანდათან დაიფარება. დადგენილია, სოფლად მერძევეობის ორგანიზაციულ-ტექნიკური საკითხები დაიყვანება მხოლოდ, გლეხების მიერ რძის შემკრებ პუნქტებში რძის ჩაბარებით. წამოყენებულია წინადადება რძის შესყიდვის ცენტრალური გადაზიდვის დანერგვით, სატრანსპორტო ხარჯებისაგან გამოთავისუფლდებიან ფერმერული მეურნეობები, ხოლო რძის მრეწველობის საწარმოები პასუხისმგებელი გახდებიან რძის შესყიდვა-დაბინავებაზე.

ქ. ქველაძე. სტატიაში განხილულია ტურიზმის, როგორც მომსახურების დარგის, განვითარების ზოგიერთი ასპექტი და მისი გავლენა საქართველოს ეროვნულ ეკონომიკაზე, ასევე მიმოხილულია საქართველოში მომსახურების სფეროს ის ზოგიერთი ეკონომიკური მახასიათებელი და მოცულობები, რომლებსაც ძირეული ცვლილებების მოხდენა შეუძლიათ ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკის განვითარებაში და გამოყოფილია ეროვნული ტურიზმის განვითარების ის ხელშემშლელი ფაქტორები, რომელთა შემცირება ან აღმოფხვრა უზრუნველყოფს ქვეყნის კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას, ფართო მასებისათვის სამუშაო ადგილების შექმნასა და ადგილობრივი მოსახლეობის აქტიურ ჩართულობას ეროვნული ეკონომიკური განვითარების პროცესში.

თ. ჩხეიძე. სტატიაში ნაჩვენებია, რომ გაუდაბნოება (გავერანება – თ. ჩ.) არის პროცესი, რომელსაც შეუძლია ადამიანის ნორმალური საცხოვრებელი გარემოს შეცვლა უდაბნოდ, რომლის შედეგია მიწის დეგრადაცია და ნოყიერი მიწის უნაყოფო მასად გადაქცევა.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციამ გაუდაბნოება გამოაცხადა, როგორც გლობალური პრობლემა, რომელსაც უკავშირდება მოსახლეობის სიღარიბე და შიმშილი.

გაუდაბნოების მიზეზი შეიძლება იყოს ბუნებრივი პირობები (კლიმატი და ა.შ.) და ადამიანის სამეურნეო მოქმედება.

სტატიაში საიახლის მატარებელია, ის რომ სამეცნიერო-ტექნიკურმა რევოლუციამ, მოსახლეობის ზრდამ, სოფლის მეურნეობის ინტენსიფიკაციამ და სხვა ანთროპოგენულმა ფაქტორმა გააძლიერა ნიადაგზე ადამიანის ზემოქმედების მასშტაბები, რაც აუნაზღაურებელ ზიანს აყენებს ნიადაგს არასწორი ექსპლუატაციით და გარემოს დაბინძურების უპრეცედენტო მასშტაბებით, რაც ნიადაგის დეგრადაციისა და შემდგომი გავერანების წინაპირობაა.

თ. ჩხეიძე, ქ. ქველაძე. სტატიაში ნაჩვენებია, რომ ტერმინები „მიწა" და „ნიადაგი" სინონიმები არ არიან, რომ მათ შორის არსებითი სხვაობაა. ნიადაგი ნაყოფიერებით განსხვავდება უნაყოფო მიწისაგან. ამიტომ ავტორებს მართებულად მიაჩნიათ, რომ სოფლის მეურნეობის წარმოების ძირითადი საშუალება არის ნიადაგი და არა მიწა.

ამ ორი ტერმინის სინონიმად გამოყენება იწვევს, როგორც თეორიული ისე პრაქტიკული ხასიათის პრობლემებს. ასე მაგალითად საგადასახადო კოდექსის მიხედვით მიწაზე გადასახადი იანგარიშება მიწის ხარისხიანობისა და ამორტიზაციის მიხედვით. რაც მიწას არ გააჩნია. ამიტომ მართებულია მიწის გადასახადი იანგარიშებოდეს არა უნაყოფო არაამორტიზებადი მიწის მიხედვით, არამედ ნაყოფიერი ამორტიზებადი ნიადაგის მიხედვით.

მ. ცუცქირიძე. სტატიაში განხილულია ბიზნესის ორგანიზაციული სისტემის განვითარების მნიშვნელოვანი ასპექტები, წარმოებისა და მომსახურები პროცესების ორგანიზებისა და ნაციონალურად წარმართვის გზები. თანამედროვე საბაზრო გარდაქმნების ვითარებაში. გამოკვლეულია ბიზნესის ორგანიზაციის ეფექტიანობისა და შემოსავლების ზრდაზე მოქმედი ფაქტორები. რაც ბიზნესის განვითარებისათვის ერთ-ერთ ძირითად საფუძველს წარმოადგენს.

მ. ხუსკივაძე. ნაშრომში შემოთავაზებულია საქართველოში შემოსვლით ტურიზმზე მოთხოვნის ეკონომეტრიკული ანალიზი 2008-2014 წლებში ე.წ. ტოპ 15 ქვეყნის მონაცემების საფუძველზე. შემოსვლით ტურიზმზე მოთხოვნის დეტერმინატებად შემოთავაზებულია ტურისტთა წარმოშობის ქვეყნებში მშპ ერთ სულ მოსახლეზე, გაცვლითი კურსი, ღამისთევის ღირებულება, საჰაერო მგზავრობის ღირებულება, სახმელეთო ტრანსპორტით გადადგილების ღირებულება, ლაგური ცვლადი-ტურისტული დანიშნულების ადგილისადმი გრავიტაცია (მიზიდულობა), ტურისტულია ორგანიზაციების რაოდენობა საქართველოში, 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომისა და 2008 წელს დაწყებული მსოფლიო ფინანსური კრიზისის ამსახველი ფიქტიური ცვლადები.დინამიკური ეკონომეტრიკული მოდელის შეფასებებით გამოიკვეთა ის დეტერმინატები, რომლებიც არსებით ზეგავლენას ახდენენ შემოსვლით ტურიზმზე მოთხოვნის ფორმირებაში.

ბ) უცხოეთში

№	მომხსენებელი/ მომხსენებლები	მოხსენების სათაური	ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
1	აბესაძე რამაზი	ЭКОНОМИЧЕСКИЙ РЕГРЕСС. წიგნში: E – gospodarka. w Europie ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ. Te raźniejszść I perspektywy rozwoju. "Wydawnictwo KUL".	Lublin. 2015
2	ბერულავა გიორგი	ნდობა, კვლევა და განვითარება, ინოვაციები და ფირმის პროდუქტიულობა გარდამავალ ეკონომიკებში (Trust, R&D, Innovation and Firm Productivity in Transition Economies).	EBES-ის 16-ე კონფერენცია, ეკონომიკისა და ბიზნესის ევრაზიული საზოგადოება, სტამბოლი, თურქეთი, მაისი 27-29, 2015.
3	კვარაცხელია მურმანი	მიგრაციული პროცესების რეგიონული პროცესები საქართველოში. საერთაშორისო-პრაქტიკული კონფერენცია.	ქ.დაუგავპილსი(ლატვია), 2015წ.
4	კვარაცხელია მურმანი	თანამედროვე მსოფლიოს პრობლემები და ახალი ადამიანის ფორმირება. რეგიონული განვითარების სოციალური პრობლემები. (მოხსენებათა თეზისები).	ქ.დაუგავპილსი(ლატვია), 2015წ.
5	კურატაშვილი ალფრედი	ТЕОРИЯ ВЕРХОВЕНСТВА ИНТЕРЕСОВ НАРОДА – ОПРЕДЕЛЯЮЩАЯ ПРАВОВАЯ ОСНОВА ГУМАННОСОЦИАЛЬНОЙ НАЦЕЛЕНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ. «Современные проблемы государственного и муниципального управления». *МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ, посвященной 20-летию Академии* (3 апреля 2015 года). в 2-х частях. Ч. I.	Академия муниципального управления. Киев:
6	კურატაშვილი ალფრედი	ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПОСТРОЕНИЯ ИНОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ И ИСТИННО ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА. Сборник материалов XVIII МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ, посвященной 20-летию УДУФМТ:	28-29 апреля. (Киев, Украина).
7	კურატაშვილი ალფრედი	НОВЫЕ НАУЧНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ, НАЦЕЛЕННЫЕ НА СОЦИАЛЬНО-	Vilnius, Lithuania 29 April, 2015.

		ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА В ИНТЕРЕСАХ НАРОДА. Materials of International scientific–practical conference: “ECONOMIC DEVELOPMENT: PROCESSES AND TENDENCIES” VILNIAUS KOLEGIJA / UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES FACULTY OF ECONOMICS. I VOL.	
8	კურატაშვილი ალფრედი	ПРИНЦИПИАЛЬНО НОВЫЕ ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ, ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА. Кубанская школа развития местных сообществ: Материалы научно-практической конференции с международным участием (20-25 мая 2015 г.) / отв. ред. Т.А. Мясникова.	Краснодар (Россия): Кубанский государственный университет.
9	კურატაშვილი ალფრედი	ТЕОРИЯ СБАЛАНСИРОВАННОСТИ ПРАВ И ОТВЕТСТВЕННОСТИ ДОЛЖНОСТНЫХ ЛИЦ И НЕОБХОДИМОСТЬ ЕЕ ВНЕДРЕНИЯ В УПРАВЛЕНИИ ОБЩЕСТВОМ И ГОСУДАРСТВОМ ВО ВСЕМИРНОМ МАСШТАБЕ В ИНТЕРЕСАХ КАЖДОГО ЧЕЛОВЕКА. Материалы XVI Международной научной конференции: «СТРАТЕГИИ ФОРМИРОВАНИЯ Е ЭКОНОМИКИ И Е-ОБЩЕСТВА В ЦЕНТРАЛЬНОЙ И ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЕ: СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ» Монография, состоящая из статьей (докладов). Под редакцией Славомира Партицкого.	Люблинский католический университет Иоанна Павла II (Польша). Люблин: Издательство KUL, 2015 25-27 мая Наленчов (Польша)
10	კურატაშვილი ალფრედი	ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ НАЛОГОВОЙ ПОЛИТИКИ ИСТИННО ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ОБЩЕСТВА И ГОСУДАРСТВА. НАЛОГОВАЯ СИСТЕМА В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННЫХ ТРАНСФОРМАЦИЙ. Материалы XV-ой Международнй научно-практической интернет-конференции:	*г. Донецк 11 декабря 2015 г.* Донецкий национальный университет экономики и торговли имени Михаила Туган-Барановского
11	კურატაშვილი ალფრედი	ПОЛИТИКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ, СЛУЖАЩЕЙ ИНТЕРЕСАМ НАРОДА. РЕФОРМИРОВАНИЕ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ В СООТВЕТСТВИИ С ЕВРОПЕЙСКИМИ СТАНДАРТАМИ: Материалы VII Международнй научно-практической конференции, Национальный Университет Государственной Налоговой Службы Украины, Научно-исследовательский институт налогообложения. (Ирпень, Украина). – Ирпень: Национальный Университет Государственной Налоговой Службы Украины.	22 декабря 2015 г.

მოხსენებათა ანოტაციები ქართულ ენაზე

რ. აბესაძე. განსაზღვრულია ეკონომიკური რეგრესის დეფინიცია, არსი და წყაროები, სახელმწიფოს, როგორც ეკონომიკის მესაჭის რაობა.

გ. ბერულავა. მოხსენებაში განხილულია კვლევის შედეგები, რომლის მიხედვით ნდობაზე აგებული ურთიერთობები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენენ ფირმების ინოვაციურ საქმიანობაზე გარდამავალ ეკონომიკებში.

მ. კვარაცხელია. სტატიაში განხილულია მიგრაციული პროცესების არსი და თეორიული პრობლემები. საქართველოში მიმდინარე მიგრაციის პროცესები, ბოლო გასული წლების საქართველოში; ყურადღება გამახვილებულია შრომითი მიგრაციის თავისებურებებზე. გაანალიზებულია მიგრაციის მახასიათებელი ნიშნები. დამატებით, მიგრაციის გამომწვევი ფაქტორები საქართველოში.

მ. კვარაცხელია. სტატიაში განხილულია ადამიანური ფაქტორის როლი ახალი საზოგადოების ჩამოყალიბებაში, რომელიც მსოფლიო ტენდენციების შესაბამისად მიმდინარეობს. ნაშრომის მთავარ სიახლედ ვთვლით მსოფლიოში ახალი ადამიანების სოციალური ჯგუფის ჩამოყალიბების ტენდენციას, რომელიც უკვე გვევლინნება ახალი კრიზისების გამომწვევ მიზეზად და რომლის გადაწყვეტისათვის საჭიროა მისი მეცნიერული გაანალიზება და სწორი მიმართულებების განსაზღვრა მისი ნეგატიური შედეგების თავიდან ასაცილებლად. ამ იდეამ დაუგავპილსის საერთაშორისო კონფერენციაზე კამათი და მოწონება დაიმსახურა.

კურატაშვილი ა. სამეცნიერო ნაშრომში განხილულია ავტორის მიერ შექმნილი თანამდებობის პირთა უფლებებისა და პასუხისმგებლობის ბალანსირების თეორია და მეცნიერულად დასაბუთებულია მისი დანერგვის აუცილებლობა საზოგადოების და სახელმწიფო მართვაში მსოფლიო მასშტაბით, რომლის გარეშე ყოველი ადამიანის ინტერესების რეალიზაცია წარმოუდგენელია.

კონფერენციებსა და სემინარებში მონაწილეობა

ემდ, პროფ. რამაზ აბესაძემ

1. 10-11 ივლისს თბილისში (საქართველო) მონაწილეობა მიიღო და ორგანიზება გაუწია აკადემიკოს პაატა გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციას "ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები".
2. მონაწილეობა მიიღო ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჩატარებულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში „თანამედროვე ინფორმაციული ტექნოლოგიები ეკონომიკური გლობალიზაციის პირობებში".
3. მონაწილეობა მიიღო პოლონეთის ქ. ლუბლინში ჩატარებულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში „w Europie ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ. Te raźniejszść I perspektywy rozwoju. "Wydawnictwo KUL".

აკადემიკოსმა ვლადიმერ პაპავამ

1. 10-11 ივლისს თბილისში (საქართველო) მონაწილეობა მიიღო აკადემიკოს პაატა გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციაში "ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები".
2. 8-11 ოქტომბერს ბოსტონში (აშშ) მონაწილეობა მიიღო მე-80 საერთაშორისო ატლანტიკურ კონფერენციაში.
3. 10-14 ნოემბერს თბილისში (საქართველო) მონაწილეობა მიიღო საერთაშორისო კონგრესში "ქართველოლოგიის პრობლემები და პერსპექტივები".
4. 20 ნოემბერს თბილისში (საქართველო) მონაწილეობა მიიღო სამეცნიერო კონფერენციაში "სამართლებრივი სახელმწიფოს მშენებლობის ამოცანები საქართველოში".

2015 წელს აკად. ვლ. პაპავა არჩეულია:

1. ჟურნალ “Journal of Business and Economics” (აშშ) სარედაქციო საბჭოს წევრად.
2. დონის სახელმწიფო ტექნიკური უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორად (დონის როსტოვი, რუსეთი).
3. სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორად (ახალციხე, საქართველო).
4. გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორად (ახალციხე, საქართველო).
5. 2015 წელს გააგრძელა საქმიანობა შემდეგი ჟურნალების სარედაქციო საბჭოსა და რედკოლეგიებში:
    1. “ეკონომისტი” (საქართველო).
    2. “ეკონომიკა და ბიზნესი” (საქართველო).
    3. “Problems of Economic Transition (გარდამავალი ეკონომიკის პრობლემები)” (აშშ).
    4. “Central Asia and The Caucasus (ცენტრალური აზია და კავკასია)” (შვედეთი).
    5. “Общество и экономика” (რუსეთი).
    6. “Caucasian Review of International Affairs (საერთაშორისო ურთიერთობათა კავკასიური რევიუ)” (გერმანია).
    7. “Экономика Украины” (უკრაინა).

აკად. ვლ. პაპავას გაუგრძელდა შემდეგ ორგანიზაციებში წევრობა:

1. საერთაშორისო ატლანტიკური ეკონომიკური საზოგადოება (აშშ).
2. სამეფო ეკონომიკური საზოგადოება (დიდი ბრიტანეთი).
3. დასავლეთის საერთაშორისო ეკონომიკური ასოციაცია (აშშ).
4. დანახარჯები-გამოშვების საერთაშორისო ასოციაცია (ავსტრია).
5. ამერიკის პოლიტიკურ და სოციალურ მეცნიერებათა აკადემია (აშშ).
6. ამერიკის პოლიტიკურ მეცნიერებათა ასოციაცია (აშშ).
7. შედარებით ეკონომიკურ კვლევათა ევროპული ასოციაცია (იტალია).
8. ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოება (აშშ).
9. ამერიკის ეკონომიკური ასოციაცია (აშშ).
10. ლუდვიგ ფონ მიზესის ინსტიტუტი (აშშ).

აკადემიურმა დოქტორმა ზ. რევიშვილმა მონაწილეობა მიიღო:

საერთაშორისო კონფერენციაში – „სოფლის განვითარება საქართველოში“ (11.12.2015), რომელზეც განიხილებოდა “სოფლის განვითარების დოკუმენტის ხედვის” (პირველი ვერსია) და რომელიც ორგანიზებული იყო: საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) საქართველოს წარმომადგენლობის, ევროკავშირის პროგრამის (ENPARD) ფარგლებში და ევროკავშირისა და ავსტრიის განვითარების კოოპერაციის (ADC) მიერ.

ემდ, პროფესორმა მ. კვარაცხელიამ მონაწილეობა მიიღო:

1. ლატვიის ქ. დაუგავპილსში გამართულ საერთაშორისო-პრაქტიკულ კონფერენციაში მოხსენებით „მიგრაციული პროცესები საქართველოში“.
2. ლატვიის ქ. დაუგავპილსში გამართულ საერთაშორისო-პრაქტიკულ კონფერენციაში მოხსენებით „თანამედროვე მსოფლიოს პრობლემები და ახალი ადამიანის ფორმირება“.

სხვა სამუშაოები

1. გამოქვეყნდა ინსტიტუტის მიერ დაარსებული საერთაშორისო სამეცნიერო ანალიტიკური **ჟურნალ „ეკონომისტის“** 5 ნომერი.

2. ინსტიტუტის გამომცემლობის მიერ მომზადდა 3 **წიგნი.**
3. მიმდინარეობს მუშაობა **„დიდი ქართული ეკონომიკური ენციკლოპედიის“** პირველი ტომის მოსამზადებლად (მომზადდა შესაბამისი სამეცნიერო საენციკლოპედიო სტატიები): განყოფილების თანამშრომლებს გადაცემული აქვს რიგი სტატია დიდი ქართული ეკონომიკური ენციკლოპედიისთვის და აგრძელებენ ახალი სტატიების დამუშავებას.
4. განყოფილების თანამშრომლებმა გააკეთეს **რეცენზიები** რამდენიმე სამაგისტრო ნაშრომზე.
5. ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოზე მოსმენილი იქნა 5 **სამეცნიერო მოხსენება.**
6. **10-11 ივლისს** პ. გუგუშვილის სახელობის ეკონომიკის ინსტიტუტში ინსტიტუტის ორგანიზებით გაიმართა აკადემიკოს პაატა გუგუშვილის დაბადებიდან 110-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ეროვნული ეკონომიკების მდგრადი განვითარების აქტუალური პრობლემები“ და საიუბილეო სხდომა.
7. **ემდ, პროფ. რ. აბესაძე** არის: საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკურ ჟურნალ “ეკონომისტის”, “პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებულის” მთავარი რედაქტორი და “დიდი ქართული ეკონომიკური ენციკლოპედიის” მთავარი რედაქტორი; ჟურნალ “ეკონომიკა და ბიზნესის”, ჟურნალ “ახალი ეკონომიკის” და ჟურნალ “საზოდადოება და მეცნიერების” რედკოლეგიის წევრი;

ინსტიტუტის დირექტორი
ემდ, პროფ. რ. აბესაძე